



**PUOLUSTUSVOIMAT - KIRJANPITOYKSIKÖN
TOIMINTAKERTOMUS JA
TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2021**

1.	TOIMINTAKERTOMUS.....	1
1.1.	Johdon katsaus.....	1
1.2.	Tuloksellisuus	3
1.3.	Vaikuttavuus	12
1.3.1.	Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	12
1.4.	Toiminnallinen tehokkuus	13
1.4.1.	Toiminnan tuottavuus.....	13
1.4.2.	Toiminnan taloudellisuus.....	14
1.4.3.	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	15
1.4.4.	Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	20
1.5.	Tuotokset ja laadunhallinta	21
1.5.1.	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	21
1.5.2.	Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	22
1.6.	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	23
1.7.	Tilinpäätösanalyysi.....	25
1.7.1.	Rahoituksen rakenne	25
1.7.2.	Talousarvion toteutuminen	25
1.7.3.	Tuotto- ja kululaskelma	26
1.7.4.	Tase.....	28
1.8.	Sisäisen valvonnan vahvistuslausuma.....	30
1.8.1.	Sisäisen valvonnan järjestäminen Puolustusvoimissa.....	30
1.8.2.	Laillisuusvalvonta Puolustusvoimissa	30
1.8.3.	Arviointien tulokset	31
1.8.4.	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	32
1.8.5.	Vahvistuslausuma	32
2.	TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA	33
3.	TUOTTO- JA KULULASKELMA	39
4.	TASE.....	40
5.	LIITETIEDOT	42
6.	ALLEKIRJOITUS.....	65

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1. Johdon katsaus

Puolustusvoimien valmius vastasi toimintaympäristön asettamiin vaatimuksiin, ja riittävät alueellisen koskemattomuuden valvonnan ja turvaamisen suorituskyvyt varmistettiin. Vuoden 2021 aikana sotilaallisessa toimintaympäristössä alkoi merkittävä muutos Ukrainan ja Valko-Venäjän tilanteen takia. Puolustusvoimien tilannekuva mahdollisti oikea-aikaisen suunnittelun, päätöksenteon ja toimeenpanon. Tärkeimmät Puolustusvoimille asetetuista tulostavoitteista saavutettiin ja COVID-19-epidemian vaikutukset Puolustusvoimien toimintaan kyettiin hallitsemaan.

Asevelvollisten koulutus toteutettiin pääosin suunnitellusti COVID-19-epidemiasta huolimatta. Varusmieskoulutuksen sopeutettuja palvelusjärjestelyjä jatkettiin molempien saapumiserien osalta. Reserviläiskoulutuksen tavoitteet saavutettiin paremmin kuin vuonna 2020 syksyn lievemmän epidemiatilanteen takia. Reserviläisiä koulutettiin noin 18 000. Vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen määrälliset tavoitteet eivät toteutuneet COVID-19-epidemian takia ja vapaaehtoisissa harjoituksissa koulutettujen määrä oli noin 5 500. Puolustusvoimille kohdennetussa MPK:n sotilaallisia valmiuksia palvelevassa koulutuksessa koulutettiin noin 7000 reserviläistä.

Puolustusvoimien henkilömäärä oli vuoden 2021 lopussa noin 12 610 henkilöä. Puolustusvoimien tehtäväkokoontaminen kasvoi 24 tehtävällä yhteensä 12 360 tehtävään. Puolustusvoimien henkilöstömäärä on vähimmäismäärä nykyisten tehtävien ja velvoitteiden toteuttamiseksi.

Vuonna 2021 puolustusvoimat on tukenut muita viranomaisia antamalla virka-apua ja toteuttamalla siihen rinnasteisia tehtäviä yhteensä 494 kertaa. Puolustusvoimat kykeni vuonna 2021 toteuttamaan kaikki siltä pyydyt keskeiset virka-aputehtävät. Vuoden 2021 erityispiirteenä oli edelleen koronatilanteeseen liittyvä virka-apu (5 tehtävää), jossa Puolustusvoimat tuki muun muassa kuntia koronavirustartuntojen jäljittämässä.

Sotilaallista puolustusyhteistyötä edistettiin painopisteisesti Ruotsin, Norjan ja Yhdysvaltojen kanssa.

Suomi osallistui raportointijaksolla 10 sotilaalliseen kriisinhallintaoperaatioon ja yhteen sotilastarkkailijaoperaatioon. Suomi päätti osallistumisensa Afganistanin Resolute Support-operaatioon nopeassa aikataulussa kesäkuussa. Uutena operaationa käynnistettiin EUTM MOZAMBIQUE koulutusoperaatio ja EUTM MALI koulutusoperaation vahvuutta kasvatettiin. Operaatioihin osallistumisen kokonaisvahvuus laski hieman edellisvuosien tasosta. Lisäksi Puolustusvoimat osallistui Naton nopean toiminnan joukkojen (NRF) valmiuteen täydentävässä roolissa (Follow-on-Forces Group, FFG) jääkärikomppaniolla.

Afganistanin turvallisuustilanne heikentyi nopeasti elokuussa. Puolustusvoimat tuki ulkoministeriötä lentokuljetuksilla sekä lähettämällä suojajoukon Afganistanissa olevien Suomen kansalaisten ja erikseen määritetyn henkilöstön evakuoimiseksi.

Materiaalisen valmiuden kehittäminen

Puolustusvoimien materiaalisen suorituskyvyn kehittämistä on vuonna 2021 jatkettu suunnitelman mukaisesti painopisteen ollessa ennaltaehkäisyn ja johtamisen nopeuden kehittämisessä. Keskeisin päätös kehittämisohjelman toimeenpanoon liittyen oli monitoimihävittäjän-valintapäätös. Valtioneuvosto teki päätöksen F-35 Lightning II -hävittäjän valitsemisesta 10.12.2021. COVID-19-epidemian rajoitukset ovat vaikuttaneet jonkin verran suorituskykyjen kehittämiseen projekteja hidastamalla.

Maapuolustuksen osalta merkittäviä suorituskyvyn rakentamiskokonaisuuksia olivat XA-180-kuljetuspanssarikaluston modernisoinnin loppuun vienti, LEO2A6-taistelupanssarivaunun suorituskyvyn täysimääräinen käyttöönotto sekä ampumatarvikkeiden kehitystyö, K9-operatiivisen tykistön suorituskyvyn alustava käyttöönotto ja sen jatkohankinnat. Lisäksi käyttöönotettiin uusi LEO2L-siltapanssarivaunun kalusto, ja saavutettiin M18-johtamisjärjestelmän täysimääräinen operatiivinen käyttöönotto.

Merivoimien suorituskykyjen kehittäminen eteni pääosin suunnitelman mukaisesti. Valmistuneiden suorituskykyjen osalta Laivue 2000 MLU -hankkeessa vastaanotettiin ohjusvene Hanko. Laivue 2000 MLU -hankkeen kolmas alus, PGG Hanko, luovutettiin huomioon Merivoimille elokuussa. Laivue 2020-hankkeen sarjatuotannon aloittaminen viivästyy arvion mukaan noin 12 kuukaudella. Sarjatuotanto oli tarkoitus aloittaa vuoden 2022 alussa, mutta se viivästyy laivan suunnittelutyön haasteista johtuen.

Ilmavoimien suorituskykyjen kehittäminen eteni merkittävästi. Vuonna 2021 saavutettiin modernisoitujen taistelujohdon johtamisjärjestelmän ja tietovuojärjestelmän täysimääräinen operatiivinen käyttöönotto. Puolustusvoimien strategiaan hankkeisiin kuuluva HX-hanke saavutti asetetut välitavoitteet, ja monitoimihävittäjän valintapäätös (F-35 hankinta) syntyi joulukuussa. Hanke siirtyy rakentamisvaiheeseen vuoden 2022 alusta.

1.2. Tuloksellisuus

Puolustusvoimien toiminnallisen tuloksellisuuden tärkein mittari on Puolustusvoimien kyky toteuttaa lakisääteiset tehtävänsä. Sen perustana on tuotettu sodan ajan suorituskky, tarkoituksenmukainen rauhan ajan organisaatio ja toimintamalli sekä vaatimukset täyttävä henkilöstöjärjestelmä.

Jäljempänä on esitetty arviot puolustusministeriön ja Puolustusvoimien välisen tulossopimuksen mukaisten, Puolustusvoimien tuloksellisuuteen liittyvien, tavoitteiden toteutumisesta. Tavoitteiden saavuttaminen on arvioitu valtion yhteisellä arviointiasteikolla 1 - 5. Arviointiasteikossa 1 = tavoitteesta on luovuttu, 2 = tavoite ei toteutunut, 3 = tavoite on osittain toteutunut, 4 = tavoite on saavutettu ja 5 = tavoite on ylitetty.

Toiminnalliset tulostavoitteet:

Puolustusvoimilla on riittävän ennakkovaroituksen mahdollistava sotilasstrateginen tilannekuva

Arvio: tavoite on saavutettu (4)

Puolustusvoimat on ylläpitänyt tilannekuvaa toimintaympäristöstä vaaditulla tasolla. Tilannekuva on mahdollistanut valmiuden ylläpitämisen ja säätelyn.

Puolustusvoimat valvoo alueellista koskemattomuutta sekä ennalta ehkäisee ja tarvittaessa torjuu alueloukkaukset

Arvio: tavoite on saavutettu (4)

Alueellisen koskemattomuuden valvonnan ja turvaamisen suorituskky on ylläpidetty vaatimusten mukaisena ja Puolustusvoimien valmiutta on säädely toimintaympäristön vaatimusten mukaisesti.

Pääesikunta on aluevalvontaviranomaisena ratkaissut sille kuuluvat aluevalvonta- ja ilmailulain mukaiset lupa-asiat.

Puolustusvoimilla on valmius torjua sotilaallisen voiman käyttö ja sillä uhkaaminen koko maan alueella

Arvio: tavoite on saavutettu (4)

Puolustusvoimat on valvonut alueellista koskemattomuutta Suomen ilmatilassa ja merialueella onnistuneesti. Lähialueen muutoksiin on reagoitu. Puolustusvoimat kykenee kulloisenkin tilanteen vaatimusten mukaisesti torjumaan sotilaallisen voiman käyttöä puolustussuunnitelman mukaisesti.

Puolustusvoimat kykenee muodostamaan painopisteen kulloisenkin tilanteen vaatimusten mukaisesti torjuessaan sotilaallisen voiman käyttöä

Arvio: tavoite on saavutettu (4)

Painopiste kyetään muodostamaan suunnitelmien mukaisesti ja toimeenpanokky on tarkastettu tarvittavilta osin.

Puolustusvoimilla on valmius tukea muita viranomaisia

Arvio: tavoite on saavutettu (4)

Puolustusvoimat on kyennyt tukemaan muita viranomaisia pyydettyllä tavalla. Puolustusvoimien yhteistoimintakyky muiden viranomaisten kanssa osoitettiin muun muassa Puolustusvoimien tukiessa ulkoministeriötä Afganistanin pelastus- ja evakuointioperaatiossa.

Puolustusvoimilla on valmius kansainvälisen avun antamiseen ja vastaanottamiseen

Arvio: tavoite on saavutettu (4)

Isäntämaatuen kansalliset järjestelyt on suunniteltu ja toteutettu siten, että kansainvälistä apua kyetään antamaan ja vastaanottamaan. Asiaa on edistetty osana kansainvälisen yhteistoiminnan kokonaisuutta eri foorumeilla. Isäntämaatuen järjestelyjen osalta on luotu toimiva malli vuoden 2021 aikana.

Puolustusvoimat on toteuttanut sille osoitetut kriisinhallintatehtävät

Arvio: tavoite on saavutettu (4)

Suomi osallistui vuonna 2021 10 sotilaalliseen kriisinhallintaoperaatioon ja yhteen sotilastarkkailijaoperaatioon. Suomi päätti osallistumisensa Afganistanin Resolute Support -operaatioon nopeassa aikataulussa kesäkuussa. Uutena operaationa käynnistettiin EUTM MOZAMBIQUE koulutusoperaatio ja EUTM MALI koulutusoperaation vahvuutta kasvatettiin

Puolustusvoimilla on valmius osallistua uusiin operaatioihin ja koulutus- ja neuvontatehtäviin

Arvio: tavoite on saavutettu (4)

EUTM MOZ operaation valmistelut toteutettiin nopealla aikajänteellä kesän 2021 jälkeen. EUTM Malin laajentamiseen valmistauduttiin ja luotiin kyky asettaa henkilöstöä operaatioon. Afganistan NEO operaation tuen järjestelyihin osallistuttiin tukipyynnön mukaisesti aktiivisesti.

Puolustusvoimat osallistuu kansainväliseen puolustusyhteistyöhön, ml. kansainvälinen harjoitustoiminta, sisällöllisesti merkittävällä tavalla.

Arvio: tavoite on saavutettu (4)

Puolustusvoimat on kartoittanut uusia, auenneita yhteistyömahdollisuuksia ja tarttunut kehittämisohjelmia ja muita tunnistettuja tarpeita koskeviin mahdollisuuksiin bilateraalisisissa suhteissa. Uudet avaukset on suhteutettu henkilöstöresursseihin.

Tuotokset ja laadunhallinta:

Ennaltaehkäisevä kyky ja valmius toteuttaa sotilaallisen maanpuolustuksen tehtävät on ylläpidetty.

Arvio: tavoite on saavutettu (4)

Puolustusvoimat on ylläpitänyt valmiutta toimeenpanna uhkaa vastaavat suorituskyyt. Suorituskyyjen toimeenpanon suunnitelmat, järjestelyt ja järjestelmät on tarkastettu ja valmiina.

Ennakkovaroituskykyä on ylläpidetty turvallisuuspoliittisen ja sotilaallisen päätöksenteon tueksi.

Arvio: tavoite on saavutettu (4)

Puolustusvoimat on valvonut alueellista koskemattomuutta Suomen ilmatilassa ja merialueella onnistuneesti. Lähialueen muutoksiin on reagoitu. Puolustusvoimat kykenee kulloisenkin tilanteen vaatimusten mukaisesti torjumaan sotilaallisen voiman käyttöä puolustussuunnitelman mukaisesti.

Alueellista koskemattomuutta on valvottu.

Arvio: tavoite on saavutettu (4)

Alueellisen koskemattomuutta on valvottu onnistuneesti ja tilannekuva on mahdollistanut oikea-aikaisen päätöksenteon.

Alueloukkauksiin on reagoitu tilanteen vaatimalla tavalla.

Arvio: tavoite on saavutettu (4)

Alueloukkauksiin on reagoitu voimassaolevan ohjeistuksen mukaisesti. Alueloukkauksista tiedottaminen on toteutunut määräysten mukaisesti.

Alueellinen koskemattomuus on turvattu.

Arvio: tavoite on saavutettu (4)

Alueellista koskemattomuutta on turvattu onnistuneesti.

Joukkojen ja järjestelmien ylläpidon vaatimusten mukainen joukkotuotanto on toteutettu.

Arvio: tavoite on osittain toteutunut (3)

COVID-19 on asettanut merkittäviä haasteita joukkojen koulutukselle. Reserviläisten koulutuksen määrällisistä tavoitteista jäätiin hieman, mutta olosuhteisiin nähden toteuma oli hyvä.

Pyydetyt virka-aputehtävät on toteutettu

Arvio: tavoite on saavutettu (4)

Puolustusvoimat on kyennyt tukemaan muita viranomaisia pyydettyllä tavalla. Koronapandemian hallintaan liittyvien virka-aputehtävien valmistelu ja päätöksenteko on, aiemman mukaisesti, toteutettu keskitetysti Pääesikunnassa. Menettelyllä on varmistettu puolustusvoimallisesti resurssien käytön tarkoituksenmukaisuus. Koronaepidemiaan liittyvien virka-aputehtävien määrä on edelleen ollut suhteellisen vähäinen, eikä siihen ole jouduttu sitouttamaan merkittäviä resursseja pitkäaikaisesti.

Uusien sotilaallisen kriisinhallintaoperaatioiden edellyttämät joukot on koulutettu ja varustettu

Arvio: tavoite on saavutettu (4)

Operaatioihin lähetettävät henkilöt ja joukot on koulutettu. Puolustusvoimien kansainvälinen keskus ja Porin prikaati ovat toteuttaneet operaatiokohtaiset sekä erilliset koulutustilaisuuudet yksittäisille sotilaille ja joukoille. Osallistumista ulkomailla toteutettaviin koulutustilaisuuksiin on jouduttu järjestelemään uudelleen COVID-19-pandemian takia.

Tuotosten ja laadunhallinnan tunnuslukuja ja seurantakohteita

Tuotokset	2019 toteuma	2020 toteuma	2021 toteuma
Koulutetut varusmiehet (lkm)	20 040	19 911	19 781
Varusmiesten sotaharjoitusperusteiset ja muut maastovuoro- kaudet (lkm)	31+4	27	28
Kertausharjoituksissa koulutetut reserviläiset (lkm)	17 411	14 386	17 938
Kertausharjoituskoulutetut reserviläiset/ sodan ajan joukkoihin sijoitetut (%)	6,2	5,1	6,4
HN-lentotunnit (lkm)	8 777	8 825	9 008
NH90-lentotunnit (lkm)	1 624	1 776	1 759
Alusvuorokaudet (lkm)	1 370	1 331	1 251

Varusmiespalveluksen aloitti 23 454 henkilöä ja reserviin siirrettiin täysin palvelleena 19 781 varusmiestä, joista naisia oli 883. Naisten määrä on viime vuosina ollut selkeässä kasvussa.

Maastovuorokausien määrässä jäätii tavoitteesta johtuen COVID-19-epidemian hallintaan liittyvistä koulutusjärjestelyistä ja harjoitustoiminnan supistamisesta.

Reservin kertausharjoituksissa koulutettiin 17 938 reserviläistä (tavoite oli 19 300) yhteensä 108 647 koulutuspäivänä. Syynä määrällisestä tavoitteesta jäämiselle oli COVID-19-epidemian vuoksi varotoimenpiteenä tehdyt harjoitusten perumiset.

Lentotuntien ja alusvuorokausien osalta toteuma oli pääosin asetettujen tavoitteiden mukainen.

Laadunhallinta	2019 toteuma	2020 toteuma	2021 toteuma
Kouluttajien määrä/koulutusjoukkue (lkm)	2,5	2,7	2,8
Koulutuksen laatu ("armeija-aika" 1–5, varusmiesten loppukysely)	4,2	4,3	4,2
Reservin koulutuksen laatu (yleisarvosana 1–5, reserviläiskysely)	4,1	4,1	4,1

Kouluttajien määrä koulutusjoukkuetta kohden on kasvanut pääosin varusmieskoulutukseen kohdentuvien sopimussotilaiden määrän lisääntymisen ansiosta. Varusmiesten loppukyselyn tulosten perustella varusmiehet olivat erittäin tyytyväisiä niin palvelukseen kuin koulutukseenkin.

Toiminnallinen tehokkuus

Strategisten hankkeiden toteuttaminen (suunnittelu, toteutus ja seuranta)

Arvio: tavoite on saavutettu (4)

HX-hanke on edennyt suunnitelman mukaisesti. Suorituskyky rakentuu Valtioneuvostossa joulukuussa 2021 tehdyn päätöksen mukaiseksi.

Laivue 2020-hankeen etenemisessä on ilmennyt poikkeama perussuunnitelmaan. Alusten varsinaisen rakentamisen aloittamiseen on muodostunut noin 12 kuukauden viive. Hankkeessa on jatkettu toimenpiteitä rakentamisaikataulun uudelleenajoittamiseksi ja viiveestä aiheutuvien seurannaisvaikutusten tunnistamiseksi ja hallitsemiseksi.

Hankkeiden toimeenpanoa on ohjattu strategisten hankkeiden ohjausryhmässä sekä Puolustusministeriön ja Puolustusvoimien koordinoitiryhmissä.

Puolustusmateriaalin hankintaprosessin tehostaminen (suunnittelu, toteutus ja seuranta)

Arvio: tavoite on osittain toteutunut (3)

Hankekatselmoinneissa huomioitiin entistä tarkemmin hankintavalmiuden saavuttaminen ja kaikkien suorituskyvyn eri tekijöiden rakentuminen. Katselmointien yhtenä tarkastelukohtana oli siirtyvien erien ehkäisy. Hankintatoimen ruuhkautumiseen reagoitiin suunnitelluilla toimenpiteillä ja kehittämistyö jatkuu vuonna 2022.

Kumppanuuksien palvelujen ja valmiuden varmistaminen kaikissa oloissa kustannustehokkaasti

Arvio: tavoite on osittain toteutunut (3)

Kumppaneiden suorituskyky pysyi COVID-19-epidemiasta huolimatta korkealla tasolla ja kumppanit pystyivät toteuttamaan heille annetut tehtävät. COVID-19-epidemiolla oli edelleen negatiivisia vaikutuksia kumppaneiden valmiuden kehittämiseen.

Puolustusyhteistyön syventäminen suorituskykyjen ylläpidossa ja rakentamisessa, tilannekuvan muodostamisessa sekä kansainvälisen avun antamiseksi ja vastaanottamiseksi.

Arvio: tavoite on saavutettu (4)

Puolustusvoimat on osallistunut kansainvälisiin projekteihin ja työryhmiin ja näistä on saatu konkreettisia tuloksia. Yhteistyö on edennyt kokonaisuutena hyvin.

Digitalisaation ja digitaalisen turvallisuuden kehittäminen

Arvio: tavoite on osittain toteutunut (3)

Kokonaisuutena digitalisaatio on otettu huomioon Puolustusvoimien kehittämisohjelmassa. Puolustusvoimien digitalisaatio-ohjelma on toimeenpantu tarkentuen vuosittain. Tiedonhallintalain velvoittamat toimenpiteet Puolustusvoimissa on osin toteutettu ja tiedonhallinnan kehitystyötä jatketaan edelleen. Tietoturvan osalta on jatkettu lainsäädännön muutoksen toimeenpanoa.

Toiminnallisen tehokkuuden tunnuslukuja ja seurantakohteita

	2019 toteuma	2020 toteuma	2021 toteuma
Toiminnallinen tehokkuus			
Taloudellisuus			
Varusmiespäivän hinta (euroa)	45	46	48
Reserviläispäivän hinta (euroa)	153	186	167
Henkilötyövuoden hinta (euroa)	56 963	57 955	59 087
Tuottavuus			
Koulutetut varusmiehet/varusmiespalvelukseen tulleet (%)	84	84	83
Pääesikunnan, puolustushaarojen ja aluetoimistojen esikuntien henkilötyövuosimäärä/Puolustusvoimien henkilötyövuosimäärä yhteensä (%)	12	13	13
Kannattavuus			
Maksuperustelain mukaisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus-% on vähintään	104	110	110*)

*) Maksuperustelain mukaisen maksullisen toiminnan vuoden 2021 arvioon vertailukelpoinen kustannusvastaavuus-%. Vuodelle 2020 kohdistuneet tuloerien hyvitykset Millog Oy:lle huomioiden kustannusvastaavuus kirjanpidon mukaan on 46%.

Varusmies- ja reserviläispäivän hinta määräytyy kassamenoperusteisesti ja sisältää myös mm. toimintaan suunnitellun henkilökunnan palkat.

Henkilöstövoimavarojen hallinta

Henkilöstövoimavaroja keskitetään ydintoimintoihin: toimintavalmiuden ylläpitämiseen, asevelvollisten kouluttamiseen, uusien suorituskkyjen ylläpidon ja kehittämisen tehtäviin

Arvio: tavoite on saavutettu (4)

Henkilöstövoimavaroja on kohdennettu toimintavalmiuden ylläpitämiseen, asevelvollisten kouluttamiseen sekä uusien suorituskkyjen ylläpidon ja kehittämisen edellyttämiin tehtäviin. Tavoitteena on ollut asetettujen tehtävien ja henkilöstöresurssien tasapaino.

Puolustusvoimien palkattu henkilöstö suoriutuu asetetuista tehtävistään toistaiseksi hyvin. Nykyinen henkilöstömäärä on ehdoton vähimmäismäärä Puolustusvoimien nykyisten velvoitteiden toteuttamiseksi.

Henkilöstöjärjestelmän kehittämisessä huomioidaan valmiuden ja kansainvälisen yhteistoiminnan ja kriisinhallinnan asettamat vaatimukset

Arvio: tavoite on saavutettu (4)

Henkilöstörakennetta muutetaan tarvittaessa kriisiajan vaatimusten perusteella. Henkilöstöjärjestelmää kehitettäessä otetaan huomioon valmiuden sekä kansainvälisen yhteistoiminnan ja sotilaallisen kriisinhallinnan asettamat vaatimukset.

Puolustusvoimien tehtäväkoonpanon täyttöasteen on oltava mahdollisimman korkea

Arvio: tavoite on saavutettu (4)

Tehtäväkokoontalon täyttöasteeksi muodostui 95,4 %, jossa oli kasvua edelliseen vuoteen 0,5 prosenttiyksikköä. Palkkarahojen riittävyys on määräävä tekijä henkilöstöresurssien seurannassa ja tehtäviä voidaan täyttää vain määrärahojen puitteissa.

Henkilöstön toimintakykyä ja työhyvinvointia kehitetään.

Arvio: tavoite on saavutettu (4)

Puolustusvoimissa on seurattu työntekijöiden jaksamiseen vaikuttavia seikkoja (esim. ylityökertymä, TIP-kyselyt), joiden pohjalta on tehty ennakoivia tai reagoivia toimia. Pääesikunta on kuukausittain muodostanut työkyvyn tilannekuvaa (esim. käydyt työkykykeskustelut, keskustelujen perusteella tehdyt päätökset, terveysprosentti) em. asioista tavoitteenaan ennakoivat puolustusvoimalliset ratkaisut.

Sodan ajan joukkojen vahvuutta ylläpidetään 280 000:ssa.

Arvio: tavoite on saavutettu (4)

Sodan ajan joukkojen vahvuudelle asetettu tavoite on saavutettu.

Varusmiespalveluksen kehittämistä jatketaan Koulutus 2020 –ohjelman mukaisesti

Arvio: tavoite on osittain toteutunut (3)

Koulutus 2020 -ohjelma on suunnittelun, rakenteiden ja normiohjauksen näkökulmasta toteutunut ja ohjelma erillisenä toiminnan kehittämisohjelmana päätettiin vuoden 2021 lopulla. COVID-19-pandemiasta johtuvat sopeuttamistoimenpiteet ovat hidastaneet ja vaikeuttaneet merkittävästi varusmieskoulutuksen uudistusten toimeenpanoa. Ohjelman mukaisten toimenpiteiden jalkauttaminen ja juurruttaminen jatkuu ainakin vuodet 2022-2023.

Maanpuolustustahtoa tuetaan asevelvollisten laadukkaalla koulutuksella, kansalaisille suunnattavilla yleisötapahtumilla sekä vahvistamalla sisäistä ja ulkoista viestintää.

Arvio: tavoite on saavutettu (4)

Asevelvollisten koulutuksen kehittämistä on toimeenpantu suunnitellusti niin Koulutus 2020 –ohjelman kuin myös siihen kiinteästi liittyvän reservin kehittämissuunnitelman mukaisesti. COVID-19-pandemian vuoksi yleisötapahtumia on karsittu voimakkaasti, mutta niitä on korvattu erilaisilla verkossa tapahtuvilla tilaisuuksilla. Asevelvollisilta kerättyjen kyselyiden tulosten perusteella asevelvolliset olivat tyytyväisiä saamaansa koulutukseen.

Naisten hakeutumista kriisinhallintatehtäviin edistetään

Arvio: tavoite on saavutettu (4)

Naisten hakeutumista on edistetty mediassa toteutetuilla rekrytointikampanjoilla sekä naisille suunnatuilla kriisinhallintaseminaareilla. Naispuolisten reserviläisten hakijamäärä sotilaallisen kriisinhallinnan toimintavalmiuteen on säilynyt hyvällä

tasolla huolimatta pienestä hakijamäärien laskusta (2020: 183, 2021: 155). Puolustusvoimien palkatun naishenkilöstön hakeutumislukumäärä on kasvanut merkittävästi (2020: 27, 2021: 48).

Asevelvollisuusajan palveluita (kutsunnoista reservin päättymiseen) parannetaan kehittämällä sähköisen asiointin palveluita

Arvio: tavoite on saavutettu (4)

Asiointipalveluiden rakentaminen Puolustusvoimien asiointipalveluprojektissa on toteutunut suunnitellusti, aikataulusta ollaan jäljessä. Kehitysprojektin uudelleen organisoinnilla, tehostamistoimenpiteiden toimeenpanolla sekä tavoiteaikataulun tarkentamisella on mahdollistettu tavoitteiden toteuttaminen projektitoteutuksen puitteissa. Tämä mahdollistaa suunniteltujen palveluiden rakentamisen ja pääosin myös niiden julkaisemisen.

Asevelvollisten erityisosaamista pyritään tunnistamaan ja hyödyntämään tehokkaammin koulutuksessa ja sodanajan sijoituksissa

Arvio: tavoite on saavutettu (4)

Sodanajan sijoitukset tarkistetaan ja päivitetään aina, kun reserviläiseltä saadaan päivitetyt osaamis- tai ammattitiedot. Puolustusvoimien digitaalisten palveluiden kehittämisen myötä rakentuu kanava kahdensuuntaiseen tiedonvaihtoon.

Valtakunnallisiin erityistehtäviin valittiin yhteensä 299 asevelvollista erityistehtävähaun kautta. Erityisosaamisen hyödyntäminen on huomioitu myös uuden valintajärjestelmän konseptissa, joka valmistui vuoden 2021 lopulla.

Asevelvollisten koulutuksessa hyödynnetään aiempaa enemmän verkko-, virtuaali- ja simulointijärjestelmiä

Arvio: tavoite on osittain toteutunut (3)

Puolustusvoimien verkko-oppimisympäristön hyödyntämistä on lisätty osana Koulutus 2020 -ohjelmaa sekä COVID-19-pandemian sopeuttamistoimenpiteitä. Järjestelmien täysimääräinen käyttöönotto edellyttää vielä henkilökunnan osaamisen kehittämistä.

Reserviläisten osaamista hyödynnetään nykyistä paremmin sodan ajan joukkojen koulutuksen suunnittelussa, valmistelussa ja toteutuksessa sekä kouluttajatehtävissä

Arvio: tavoite on osittain toteutunut (3)

COVID-19 on rajoittanut joukkojen koulutusta ja lisännyt merkittävästi koulutuksen suunnittelun resurssitarpeita.

Reservin johtajia ja reserviläiskouluttajia on sitoutettu joukon harjoituksen suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. VMP-konseptin mukaisesti MPK vastaa reserviläiskouluttajien osaamisen kehittämisestä yhteistyössä Puolustusvoimien kanssa.

Reserviläiskouluttajia käytetään aktiivisesti myös Puolustusvoimien järjestämän sotilaallisen koulutuksen tukena.

Vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen toteutus uuden lainsäädännön ja toimintamallin mukaisesti

Arvio: tavoite on osittain toteutunut (3)

Reservin koulutusta ja vapaaehtoista maanpuolustuskoulutusta ohjaavien normien toimintatavat ovat jalkautuneet ja ne ymmärretään kaikilla tasoilla samalla tavalla.

Puolustusvoimien vapaaehtoisissa harjoituksissa ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen järjestämässä sotilaallisia valmiuksia palvelevassa koulutuksessa jäätiin osallistujien määrällisistä tavoitteista COVID-19-epidemiasta johtuvien rajoitusten vuoksi.

Puolustusvoimat edistää tasa-arvoisuuden ja yhdenvertaisuuden toteutumista ylläpitämällä hallintoyksikkökohtaisia tasa-arvo- ja -yhdenvertaisuussuunnitelmia sekä pitämällä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulma suunnittelun ja toiminnan yhtenä peruslähtökohtana. Kaikilla Puolustusvoimien hallintoyksiköillä on päivitetty tasa-arvosuunnitelma. Painopisteenä on suunnitelmien jalostaminen toimenpiteiksi. Puolustusvoimissa etsitään aktiivisesti keinoja miesten ja naisten työtyytyväisyyden erojen kaventamiseksi keskittyen erityisesti naisten työtyytyväisyyteen.

Arvio: tavoite on osittain toteutunut (3)

Pääesikunta velvoitti hallintoyksiköitä päivittämään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat vuosille 2021-2022. Vuoden lopussa suunnitelmien päivitys oli kesken kolmessa hallintoyksikössä ja ajan tasalla oleva suunnitelma puuttui kahdelta hallintoyksiköltä.

Työilmapiirikyselyn mukaan sukupuolten välinen tasa-arvo ja henkilöstöryhmien välinen tasa-arvo ovat kehittyneet myönteiseen suuntaan, mutta naisten ja miesten väliset erot ovat edelleenkin suuret. Naiset kokevat tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen miehiä kielteisemmin. Yhteismajoituskokeilu oli käynnissä kuudessa joukko-osastossa. Kokeilusta saadut havainnot ovat olleet positiivisia.

Henkilöstövoimavarojen hallinnan tunnuslukuja ja seurantakohteita

	2019 toteuma	2020 toteuma	2021 toteuma
Henkisten voimavarojen hallinta			
Puolustusvoimien tehtäväkokoontaminen pl. sopimussotilaat	12 290	12 336	12 360
Henkilötyövuosimäärä ml. sopimussotilaat (htv), mom. 27.10.01	11 971	12 147	12 380
Sairauspoissaolot (työpäivää/henkilötyövuosi)	6,7	5,9	5,8
Kokonaistyytyväisyys (työilmapiiri, 1–5)	4,2	4,2	4,2

1.3. Vaikuttavuus

Puolustusvoimille ei ole asetettu vaikuttavuuden tulostavoitteita. Puolustusvoimille asetetut, edellä mainitut, tuloksellisuuden tavoitteet edistävät hallinnonalalle esitettyjen yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteutumista.

1.3.1. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Puolustusministeriö ei ole asettanut siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuutta koskevia tulostavoitteita.

1.4. Toiminnallinen tehokkuus

1.4.1. Toiminnan tuottavuus

Toiminnalliset tulostavoitteet	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2021	Toteuma 2021
<i>Tuottavuus</i>				
Koulutetut varusmiehet/varusmies- palvelukseen tulleet (%)	84	84	85	85
Pääesikunnan, puolustushaarojen ja aluetoimistojen henkilötyövuosi- määrä/Puolustusvoimien henkilö- työvuosimäärä (%)	12	13	12	13
Kouluttajien määrä / koulutusjouk- kue (lkm)	2,5	2,7	2,5	2,8
<i>Kannattavuus</i>				
Maksuperustelain mukaisen mak- sullisen toiminnan kustannusvas- taavuus-% on vähintään	104	110	105	110

1.4.2. Toiminnan taloudellisuus

Taloudellisuuden tunnusluvut	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Varusmiespäivän hinta (euroa)	45	46	44	48
Reserviläispäivän hinta (euroa)	153	186	174	167

Hinnat on määritetty kassamenoperusteisesti.

Kustannustiedot

Toimintakertomuksen taloudellisuus -osiossa kassamenopohjaisten tietojen lisäksi esitetään vuoden 2021 kustannuspohjaiset toteumatiedot. Kustannuspohjaisessa tarkastelussa olennaista on kustannusten ajallinen kohdistuminen sekä kaikkien kustannusten huomiointi rahoituslähteestä riippumatta.

Koska kustannusperusteinen laskelma poikkeaa periaatteiltaan kassamenopohjaisista laskelmista, ei näiden kahden eri tyyppisen laskelman vertailu suoraan toisiinsa ole tarkoituksenmukaista.

Suurimpana erona on hankintamenojen käsittely: kassamenopohjaisessa laskelmassa hankintamenot kirjataan hankintavuoden kuluksi, kun kustannuspohjaisissa laskelmissa hankintameno jaksetaan hankitun käyttöomaisuuden tai maanpuolustuskaluston taloudellisen pitoajan mukaiselle ajanjaksolle tai käyttövuosille vuosittaiseksi kuluksi, eli poistoksi. Koska laskelman tulee kuvata rahamääräisiä panostekijöitä, on laskelmalla huomioitu ainoastaan toiminnan kulut, mutta ei tuottoja.

Kustannuspohjaisen tiedon tuottaminen perustuu toimintolaskentaan. Laskelmaa varten Puolustusvoimien tukitoiminnoille kirjatut kulut on kohdennettu sisäisen laskennan vyörytyksin suoriteryhmiä, tehtäviä tai toimintaa kuvaaville tulosalueille. Tukitoiminnoille kirjatut kulut ovat muun muassa hallinnollisten toimintojen, kuljettamisen sekä kiinteistöhallinnon kuluja. Kohdentamisessa vyörytysajureina käytetään henkilötyövuosia, tilojen käyttötarkoitukseen perustuvaa tilakulujakaumaa ja nettokulujakaumaa.

Tulosalue:	2019 (1 000 eur)	2020 (1 000 eur)	2021 (1 000 eur)
Strateginen ja operatiivinen suunnittelu sekä johtaminen	113 501	122 995	129 912
Tutkimustoiminta ja kehittäminen	74 365	73 226	69 092
Asevelvollisten ylläpito ja koulutus	398 858	419 436	481 966
Palkatun henkilöstön koulutus	126 531	129 031	145 039
Materiaalinen valmius	1 104 366	1 021 823	1 143 417
Maanpuolustustahto ja yhteiskuntasuhteet	26 350	26 179	36 019
Tilannekuva	191 937	198 377	214 944
Kansainvälinen yhteistyö ja kriisinhallinta	113 410	113 996	107 304
Yhteensä	2 149 319	2 105 062	2 327 693

1.4.3. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA MAKSUPERUSTELAIN MUKAISISTA SUORITTEISTA (1 000 EUROA)

	2021 (tot)	2021 (tavoite)	2020 (tot)	2019 (tot)
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	1 130	1 800	1 260	2 120
- maksullisen toiminnan muut tuotot	113	1 610	15 709	14 943
Tuotot yhteensä	1 243	3 410	16 969	17 063
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	59	35	47	82
- palkat ja palkkiot	450	400	319	651
- vuokrat	1330	1340	8 565	8 836
- palvelujen ostot	497	1250	6 037	6 466
- muut kulut	131	25	84	162
Erilliskustannukset yhteensä	2 468	3 050	15 052	16 197
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-1 225	360	1 917	866
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	187	90	85	115
- poistot	37	20	17	23
- korot	0	0	0	0
- muut yhteiskustannukset		90	85	115
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	224	200	186	253
Kokonaiskustannukset yhteensä	2 692	3 250	15 238	16 450
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	-1 449	160	1 731	613
Kustannusvastaavuus-%	46 %	105 %	111 %	104 %

**KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA MAKSUPERUSTELAIN MUKAISISTA
HINTATUETUISTA LIIKETALOUDELLISISTA SUORITTEISTA (1.000 EUROA) 31.12.2021**

	2021 (tot)	2021 (tavoite)	2020 (tot)	2019 (tot)
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	0	0	0	0
- maksullisen toiminnan muut tuotot	0	0	0	0
Tuotot yhteensä	0	0	0	0
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	15	35	16
- palkat ja palkkiot	37	24	44	7
- vuokrat	0	0	0	0
- palvelujen ostot	116	109	101	157
- muut kulut	12	7	0	0
Erilliskustannukset yhteensä	165	155	180	180
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-165	-155	-180	-180
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	0	0	0	0
- poistot	0	0	0	0
- korot	0	0	0	0
- muut yhteiskustannukset	0	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	0	0	0	0
Kokonaiskustannukset yhteensä	165	155	180	180
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	-165	-155	-180	-180
Kustannusvastaavuus-%	0 %	0 %	0 %	0 %
Maksuperustelain 7.1 §:ssä tarkoitettu muiden suoritteiden hintatuki				
- myönnetty talousarviossa	155	155	155	155
- siirtynyt edelliseltä vuodelta	39	0	65	90
- käytetty yhteensä	165	0	180	180
Kustannusvastaavuus-% käytetyn hintatuen jälkeen	44 %	100 %	110 %	103 %

Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikkö teki edellisenä varainhoitovuonna Millog Oy:ltä laskutetuista pääomavuokrien tasokorotuksista noin 1,7 miljoonan euron suuriset hyvityslaskut. Hyvityslaskut kohdistuivat toiminnan tuottoihin kuuluviin vuokriin ja käyttökorvauksiin. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuden näkökulmasta hyvityslaskut pienentävät tuottojen osuutta laskelmalla ja kustannusvastaavuus jää alle

tavoitetason (105). Kun hyvityslaskujen vaikutus poistetaan laskelmalta, on maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus ennen hintatuettuja eriä 110 %.

Vuokrien ja käyttökorvausten muutos (-15,6 milj. eur) aiheutuu Leijona Catering Oy:n varuskuntaravintoloiden ja Millog Oy:n varuskuntakorjaamoiden vuokrasopimusten siirtymisestä vuoden 2021 alusta alkaen Puolustuskiinteistöille.

Yhteiskustannuksiin on sisällytetty osuus niistä kirjanpitoyksikön tukitoimintojen kautta muodostuvista yhteisistä kustannuseristä, jotka tukevat maksullista toimintaa. Maksulliseen toimintaan kohdennettava osuus yhteiskustannuksista muodostaa 7 %:n kustannuslisän. Kustannuslisä on muodostettu laskemalla maksullista toimintaa tukevien tukitoimintojen osuus Puolustusvoimien muista toimintamenoista. Kustannuslisän suuruus määräytyy maksullisen toiminnan tuotoista.

Maksullisen toiminnan tuottoja pienentäviä hyvityslaskuja ei ole huomioitu yhteiskustannusten laskennassa.

Muut yhteiskustannukset sisältyvät tukitoimintojen kustannuksiin. Vuonna 2021 Puolustusvoimissa aineellisen käyttöomaisuuden poistoista yli 80 % on kirjattu poistoiksi koneista ja laitteista. Poistojen osuus maksullisen toiminnan yhteiskustannuksista määritettiin näillä perusteilla koneiden ja laitteiden viiden vuoden poistosuunnitelman mukaisesti 20 %:iin. Korkojen osuus on tarkistettu ja päivitetty vastaamaan Valtiokonttorin vuosittain ilmoittamaa laskelmissa käytettävää korkokustannusta, joka vuonna 2021 oli 0,0 %.

KILPAILULLISEN TOIMINNAN TULOSLASKELMA

	2021 (tot)	2021 (tavoite)	2020 (tot)
TUOTOT			
Kilpailullisen toiminnan tuotot			
- Kilpailullisen toiminnan myyntituotot	231	200	549
- Kilpailullisen toiminnan muut tuotot	341	400	1 142
Tuotot yhteensä	572	600	1 691
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat	13	20	1
- Henkilöstökustannukset	186	180	76
- Vuokrat	175	200	614
- Palvelujen ostot	11	40	209
- Muut erilliskustannukset	0	10	0
Erilliskustannukset yhteensä	384	450	900
Osuus yhteiskustannuksista			
- Tukitoimintojen kustannukset	40	42	51
- Poistot	8	8	10
- Korot	0	0	0
- Muut yhteiskustannukset	0	0	51
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	48	50	112
Kokonaiskustannukset yhteensä	432	500	1 012
TULOS (tuotot - kustannukset)	140	100	679
Maksuperustelain 7.1 §:ssä tarkoitettu muiden suoritteiden hintatuki	0	0	0
KUSTANNUSVASTAAVUUSHINTATUEN JÄLKEEN	132 %	120 %	167 %

Kilpailullisen toiminnan suoritteiden seurannassa noudatetaan samoja periaatteita kuin Puolustusvoimien maksullisen toiminnan seurannassa yleisestikin. Tuottojen ja kulujen kohdentamisessa käytetään maksullisen toiminnan toimintoa sekä suoritetta tai suoriteryhmää kuvaavaa seurantakohdetta. Vuoden 2020 aikana suoritettua tarkastelun perusteella maksullisen toiminnan suoritteista on eriytetty seurantakohteiden avulla tuloslaskelmalle tuotot ja kulut niiden suoritteiden osalta, joiden on tunnistettu olevan kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa. Vuoden 2021 tilinpäätöksen yhteydessä kilpailullisen toiminnan tuloslaskelmaan sisällytettäviä suoritteita on arvioitu uudelleen. Tarkastelun tuloksena kilpailullisen toiminnan tuloslaskelmalta on rajattu ulkopuolelle suoritteet, joita tuotetaan ainoastaan valtion budjettitalouden sisäiselle asiakkaalle. Lisäksi kilpailullisen toiminnan tuloslaskelmaan ei sisällytetä suoritteita, joiden tuottaminen liittyy Puolustusvoimien strategisten kumppanien kanssa tehtyihin sopimuksiin.

Yhteiskustannusten laskentaperusteet:

Yhteiskustannuksiin on sisällytetty osuus niistä kirjanpitoyksikön tukitoimintojen kautta muodostuvista yhteisistä kustannuseristä, jotka tukevat maksullista toimintaa. Maksulliseen toimintaan kohdennettava osuus yhteiskustannuksista muodostaa 7 %:n kustannuslisän. Kustannuslisän suuruus määräytyy maksullisen toiminnan tuotoista. Maksullisen toiminnan tuottoja pienentäviä hyvityslaskuja ei ole huomioitu yhteiskustannusten laskennassa. Muut yhteiskustannukset sisältyvät tukitoimintojen kustannuksiin.

Vuonna 2021 Puolustusvoimissa aineellisen käyttöomaisuuden poistoista yli 80 % on kirjattu poistoiksi koneista ja laitteista. Poistojen osuus maksullisen toiminnan yhteiskustannuksista määritettiin näillä perusteilla koneiden ja laitteiden viiden vuoden poistosuunnitelman mukaisesti 20 %:iin.

Korkojen osuus on tarkistettu ja päivitetty vastaamaan Valtiokonttorin vuosittain vahvistamaa laskelmissa käytettävää korkokustannusta, joka vuonna 2021 oli 0,0 %.

1.4.4. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikön yhteisrahoitteinen toiminta on vähäistä. Kyseinen toiminta kohdistuu pääasiassa Maanpuolustuskorkeakoulun hankkeisiin, joita on käynnissä muun muassa Suomen Akatemian kanssa.

1.5. Tuotokset ja laadunhallinta

1.5.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Tuotokset	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2021	Toteuma 2021
Varusmiesten sotaharjoitusperusteiset maastovuorokaudet (lkm)	31	27	30	28
Kertausharjoituksissa koulutetut reserviläiset (lkm)	17 411	14 386	19 000	17 938
Kertausharjoituksissa koulutetut reserviläiset / SA -joukkoihin sijoitetut (%)	6,2	5,1	6,8	6,4
HN lentotunnit (lkm)	8 777	8 825	8 800	9008
NH-90 lentotunnit (lkm)	1 624	1 776	1 850	1 759
Taistelualus IA valmiusvuorokaudet (lkm)	1 370	1 331	1 200	1 251

Joukkojen suorituskykyä on kehitetty suunnitelmien mukaisesti ja koulutuksessa on saavutettu asetetut laadulliset tavoitteet.

Varusmiesten maastovuorokausien määrässä jäätin tavoitteesta johtuen COVID-19-epidemian hallintaan liittyvistä koulutusjärjestelyihin tehdyistä muutoksista.

Kertausharjoituksissa koulutettujen reserviläisten määrällisistä tavoitteista jäätin johtuen COVID-19-epidemian aiheuttamista kertausharjoitusten määrän supistamisesta.

Lentotuntien ja alusvuorokausien osalta toteuma on pääosin vuodelle 2021 asetetun tavoitetason mukainen.

1.5.2. Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Toisen lakisääteisen tehtävänsä perusteella Puolustusvoimat palvelee yhteiskuntaa kaikkina aikoina. Vuonna 2021 virka-aputoiminta ja -valmius on toteutunut suunnitellulla tavalla ja yhteistoimintaosapuolilta saadun palautteen perusteella Puolustusvoimien antama tuki on ollut merkityksellistä.

Vuonna 2021 Puolustusvoimat tuki muita viranomaisia antamalla virka-apua ja toteuttamalla siihen rinnasteisia tehtäviä yhteensä 494 kertaa. Näistä suurimmat kokonaisuudet muodostivat sotilasräjähteiden tunnistaminen ja raivaaminen (381 tehtävää), virka-apu poliisille (56 tehtävää) ja pelastustoimintaan liittyvä virka-apu (22 tehtävää). Vuoden 2021 erityispiirteenä oli edelleen koronatilanteeseen liittyvä virka-apu (5 tehtävää), jossa Puolustusvoimat tuki muun muassa kuntia koronavirustartuntojen jäljittämiseksi. Puolustusvoimat kykeni vuonna 2021 toteuttamaan kaikki siltä pyydettyt keskeiset virka-aputehtävät. Yhdessä koronatilanteeseen liittyvässä tilanteessa virka-apua ei ollut mahdollista antaa, koska pyydetty tuki kuului toisen viranomaisen lakisääteisiin tehtäviin.

Puolustusvoimat ylläpiti öljyntorjuntavalmiuden koko toimintavuoden ja helikopterien virka-apu- ja pelastuspalvelupäivystystä NH90-kalustolla jatkettiin. Lisäksi Puolustusvoimat tuki muita viranomaisia ja yhteiskuntaa mm. asiantuntijoilla.

Varusmiesten loppukyselyllä kerätään tietoa koulutuskulttuurin kehittymisestä ja seurataan koulutusjärjestelyjen mielekkyyttä sekä tehokkuutta varusmiehen näkökulmasta. COVID-19-epidemian hallintatoimenpiteinä toteutetuista varusmieskoulutuksen poikkeusjärjestelyistä huolimatta kyselyiden tulokset olivat hyviä.

Reserviläiskyselyllä arvioidaan kertausharjoituksessa ja Puolustusvoimien vapaaehtoisissa harjoituksissa reserviläisten käsityksiä mm. maanpuolustustahdosta, henkilökohtaisesta motivaatiosta, koulutuksen laadusta ja vaikuttavuudesta sekä koulutustapahtuman järjestelyistä. Kyselyiden tulosten perusteella reserviläiset olivat tyytyväisiä saamaansa koulutukseen.

Maanpuolustuskurssit toteutti vuonna 2021 kolme valtakunnallista maanpuolustuskurssia, kaksi täydennyskurssia ja yhden erikoiskurssia. COVID-19 epidemia takia muita suunniteltuja kursseja ei toteutettu. Yhteensä vuonna 2021 oli 2 389 kurssilaispäivää (2020: 2 170). Toteutuneiden kurssien palautekeskiarvo oli edellisvuosien tapaan erittäin hyvällä tasolla.

Maanpuolustuskorkeakoulun kirjasto on avoin ja julkinen sotatieteellinen yliopisto-kirjasto sekä alansa ainoa kotimainen erikoiskirjasto. Koronan takia siviilit eivät ole päässeet vierailemaan kirjastoon. Kirjasto on kehittänyt etä- ja digipalvelujaan sekä uudistanut tiedonhankinnan opetuksen toteutusta sekä sisältöä.

Sotilasmusiikkiala tuotti vuoden 2021 aikana 550 (v. 2020 596) esiintymistä Puolustusvoimille, Rajavartiolaitokselle ja näiden sidosryhmille. Esiintymisten kokonaismäärä on noin puolet vähemmän kuin normaalina toimintavuonna. Verkkotuotantoon panostamisen ansiosta sotilasmusiikki on tavoittanut ihmisiä joka puolelta Suomea ja kyennyt tavoittamaan uutta yleisöä koko sotilasmusiikkialalle.

1.6. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Puolustusvoimien henkilöstön määrän ja laadun kehittämistä on jatkettu vuoden 2021 aikana tehtävien, tavoitteiden ja resurssien edellyttämällä tavalla. Suunnittelun perustana on ollut Puolustusvoimien sodan ajan joukkojen henkilöstötarve.

Puolustusvoimien henkilöstömäärä oli vuoden 2021 lopussa 12 610. Puolustusvoimien toimintamenoilla palkatun henkilöstön henkilötyövuosia kertyi vuonna 2021 yhteensä 12 380 henkilötyövuotta.

Puolustusvoimien henkilöstöstä oli sotilashenkilöstöä 66 % ja siviilihenkilöstöä 34 %. Henkilöstöstä oli miehiä 81,2 % ja naisia 18,8 %. Puolustusvoimien henkilöstön keski-ikä oli 41,7 vuotta. Yli 45-vuotiaiden osuus oli 43,7 %.

Työilmapiirikysely toteutettiin elo-syyskuussa ja siihen vastasi noin 80 % henkilöstöstä. Syksyn 2021 kyselyn tuloksista on nähtävissä, että Puolustusvoimien työilmapiiri on edelleen hyvällä tasolla. Korkeimmat keskiarvot saivat ”me-henki” (4,3), ”esimiestyö ja johtaminen” (4,3) ja ”tieto tulostavoitteista” (4,2). ”Omaan työtehtävään” (4,2) oltiin myös tyytyväisiä.

Sairauspoissaolojen määrä henkilötyövuosiin suhteutettuna laski edellisiin vuosiin verrattuna. Niitä oli 5,8 työpäivää henkilötyövuotta kohden.

Tunnusluku	2019	2020	2021
Henkilöstömäärä ja muutos % (1)	12 138 (+0,7 %)	12 520 (+3,1 %)	12 610 (+0,7 %)
Henkilötyövuodet (toimintamenot) (2)	11 971 (Lisäksi sotilaallisen kriisinhallinnan htv:t 447 ja muut 16.)	12 147 (Lisäksi sotilaallisen kriisinhallinnan htv:t 488 ja muut 45 htv.)	12 380 (Lisäksi sotilaallisen kriisinhallinnan htv:t 405 ja muut 62 htv.)
Keski-ikä	42,1 (naiset 46,5 miehet 41)	41,7 (naiset 46 miehet 40,7)	41,7 (naiset 46,2 miehet 40,7)
Ikäjakauma	ks. kuvio	ks. kuvio	ks. kuvio
Koulutustaso (3)	5,2	5,2	5,2
Vakinaiset, määräaikaiset, lkm ja % (4)	Vakinaiset 10 115 (83,3 %) Määräaikaiset 2023 (16,7 %) Miehet: 8141 (82,3 %) ja 1748 (17,7 %) Naiset: 1974 (87,8 %) ja 275 (12,2 %)	Vakinaiset 10 124 (80,9 %) Määräaikaiset 2396 (19,1 %) Miehet: 8144 (80,0 %) ja 2032 (20,0 %) Naiset: 1980 (84,5 %) ja 364 (15,5 %)	Vakinaiset 10 132 (80,3 %) Määräaikaiset 2478 (19,7 %) Miehet: 8128 (79,4 %) ja 2112 (20,6 %) Naiset: 2004 (84,6 %) ja 366 (15,4 %)
Kokoaikaiset, osa-aikaiset	Kokoaikaiset 12 008 (98,9 %)	Kokoaikaiset 12 388 (98,9 %)	Kokoaikaiset 12 491 (91,1 %)

	Osa-aikaiset 130 (1,1 %) Miehet: 9835 (99,5%) 54 (0,5%) Naiset: 2173 (96,6%) 76 (3,4%)	Osa-aikaiset 132 (1,1 %) Miehet: 10115 (99,4%) 61 (0,6%) Naiset: 2273 (97,0%) 71 (3,0%)	Osa-aikaiset 119 (0,9 %) Miehet: 10181 (99,4%) 59 (0,6%) Naiset: 2310 (97,5%) 60 (2,5%)
Tehdyn vuosityöajan %-osuus säännöllisestä vuosityöajasta	82,9 %	84,1 %	84,0 %
Kokonaistyötyytyväisyysindeksi (5)	4,2 (miehet 4,22 ja naiset 4,0)	4,2 (miehet 4,22 ja naiset 4,0)	4,2 (miehet 4,3 ja naiset 4,1)
Ulkoinen vaihtuvuus, tulovaihtuvuus suluissa (6)	10,6 % (8,8 %)	10,5 % (8,3 %)	11,2 % (7,4 %)
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen %	0,19 %	0,14 %	0,15 %
Sairauspoissaolot, pv/htv	6,7	5,9	5,8
Työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen (7)	2 500 €/htv	2 700 €/htv	2 800 €/htv

(1) Henkilöstömäärä sisältää palkatun henkilöstön, joka on toiminut kotimaan tehtävissä tai ulkomailla muissa kuin kriisinhallintatehtävissä ja joille on joulukuun aikana maksettu palkkaa. Henkilöstömäärä sisältää siis myös sopimussotilaat, työllisyysvaroin palkatut ja harjoittelijat.

(2) Henkilötyövuodet sisältävät toimintamenoista maksetut henkilötyövuodet, ml. sopimussotilaat. Suluissa on lisäksi mainittu kriisinhallinnan henkilötyövuosikertymä sekä muut htv:t (=monitoimihävittäjien hankinta (v.2020 alkaen), ulkopuolinen rahoitus ja palkkatuettu työ).

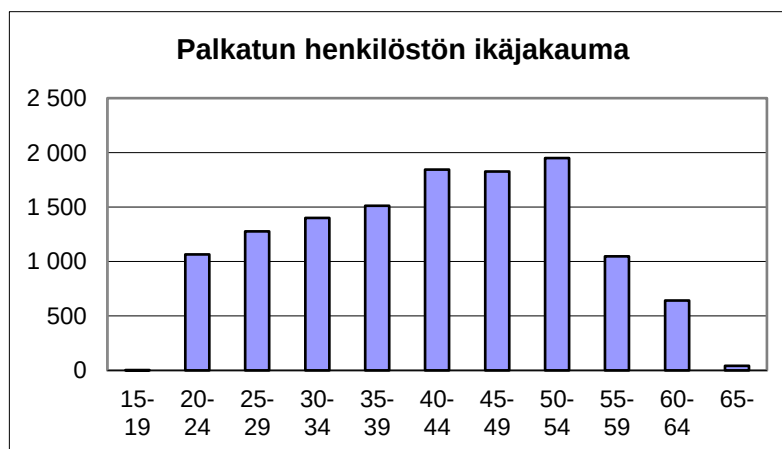
(3) Koulutustiedot (ensisijainen tutkinto). Sukupuolittaista indeksiä ei ole saatavilla.

(4) Kaikki määräaikaisissa viroissa tai tehtävissä toimivat (ml. henkilöt, joilla on taustavirke tai -tehtävä ja työllisyysvaroin palkatut).

(5) Työilmapiirikysely toteutetaan puolustusvoimissa vuosittain. Kokonaistyötyytyväisyysindeksi muodostuu menestystä, omaa työtä ja lähiesimestä koskevista yksittäisistä kysymyksistä (indeksi 1-5). (Naiset 4,1, miehet 4,3).

(6) Ulkoinen vaihtuvuus sisältää myös sopimussotilaiden, työllisyysvaroin palkattujen ja harjoittelijoiden tiedot. Tulovaihtuvuus on suuntaa antava. Luku muodostuu valtiolle.fi -järjestelmän avoimista tehtävistä sekä kadettikoulusta ja esiupseerikursseilta valmistuneista sekä sopimussotilaista. Tässä yhteydessä on huomioitava, että Puolustusvoimien sisällä tehtäviä vaihtoi vuonna 2021 n. 33% henkilöstöstä.

(7) Luku on suuntaa antava. Luvussa on mukana ne henkilöt, joilla on ollut mahdollisuus hyödyntää viikkoliikuntaoikeutta (2 h/vko) lisättynä työhyvinvointiin varattu euromäärä/htv.



Kuvio: Palkatun henkilöstön ikäjakauma

1.7. Tilinpäätösanalyysi

1.7.1. Rahoituksen rakenne

Rahoituksen rakenne koostuu sekä talousarvion kautta tulevasta rahoituksesta että muusta rahoituksesta. Puolustusvoimat keräsi vuonna 2021 toiminnan tuottoja 27,4 milj. euroa. Toiminnan tuotot jakautuivat seuraaviin tuottoluokkiin: 1) maksullisen toiminnan tuotot 1,7 milj. euroa, 2) vuokrat ja käyttökorvaukset 8,1 milj. euroa, 3) muut toiminnan tuotot 17,6 milj. euroa.

Puolustusvoimien sotilaallisen maanpuolustuksen talousarviorahoitus on vuonna 2021 koostunut "Puolustusvoimien toimintamenot" -momentista (mom. 27.10.01) ja puolustusmateriaalihankintamomenteista (mom. 27.10.18 ja 27.10.19). Puolustusvoimien sotilaallisen kriisinhallinnan talousarviorahoitus on vuonna 2021 koostunut ulkoministeriön pääluokan "Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot" -momentista (mom. 24.10.20) ja puolustusministeriön pääluokan "Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot" -momentista (mom. 27.30.20).

1.7.2. Talousarvion toteutuminen

Tuloarviotilit

Talousarvioesityksessä tuloarviotilille 12.27.20 "Tulot irtaimen omaisuuden myynnistä ja rojaltimaksuista" arvioitiin kertyvän tuloa 18 000 euroa, joka oli myös Puolustusvoimien vuoden 2021 tilinpäätöksen toteuma. Tuloja momentille 12.27.99 "Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot" kertyi 3 677 656 euroa. Tuloarviotilille 12.24.99 "Ulkoministeriön hallinnonalan tulot" Puolustusvoimien tuloja kertyi 1 088 064 euroa vuonna 2021. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset momentilla 12.39.04 olivat 6 439 000 euroa. Muita sekalaisia tuloja oli 42 361 euroa momentilla 12.39.10.

Menoarviotilit

Vuonna 2021 ulkoministeriö (UM) osoitti Puolustusvoimille momentin 24.10.20 "Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot" määrärahaa 52,7 milj. euroa momentin määrärahan jakautuessa eri menokohdille. Momentin siirtynyt erä vuodelta 2020 oli 5,0 milj. euroa. Vuonna 2021 Puolustusvoimilla käytettävissä oleva määräraha oli siten yhteensä 57,7 milj. euroa. Momentin 24.10.20 vuoden 2021 käyttö oli 39,7 milj. euroa. UM:n määräraha muuttui vuoden 2021 alusta yksivuotiseksi arviomäärärahaksi, joten määrärahoja ei siirtynyt vuodelle 2022.

Puolustusministeriö osoitti Puolustusvoimille varsinaisen talousarvion mukaisesti momentin 27.01.21 "Puolustusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha" määrärahaa 2,9 milj. euroa. Momentin siirtynyt erä vuodelta 2020 oli 0,6 milj. euroa, jolloin vuonna 2021 Puolustusvoimilla käytettävissä oleva määräraha oli 3,5 milj. euroa. Momentin 27.01.21 vuoden 2021 menot olivat 2,5 milj. euroa ja vuodelle 2022 siirtyvä erä oli 1,0 milj. euroa.

Momentin 27.01.29 "Puolustusministeriön hallinnonalan arvonnalisäveromenot" vuoden 2021 tilinpäätöstoteuma oli 319,3 milj. euroa.

Vuonna 2021 myönnettiin momentille 27.10.01 "Puolustusvoimien toimintamenot" nettobudjetoitua määrärahaa 1 960,1 milj. euroa. Momentin siirtynyt erä vuodelta 2020 oli 229,7 milj. euroa, jolloin vuonna 2021 Puolustusvoimilla käytettävissä oleva määräraha oli yhteensä 2 189,8 milj. euroa. Momentin käyttö oli 1 950,6 milj. euroa. Vuodelle 2022 siirtyi 232,8 milj. euroa. Momentin 27.10.01 vuodelta 2020 siirtyneitä

määrärahoja peruutettiin 6,4 milj. euroa. Peruutukset liittyivät toimintamenojen tilausvaltuuksiin.

Vuonna 2021 myönnettiin momentille 27.10.18 "Puolustusmateriaalihankinnat" määrärahaa yhteensä 504,0 milj. euroa. Momentin siirtynyt erä oli 805,4 milj. euroa, jolloin vuonna 2021 käytettävissä oleva määräraha oli yhteensä 1 309,4 milj. euroa. Määrärahojen käyttö oli 483,2 milj. euroa, ja vuodelle 2022 siirtyvä erä oli 826,2 milj. euroa.

Momentille 27.10.19 "Monitoimihävittäjien hankinta" myönnettiin 1 477,4 milj. euroa. Momentin siirtynyt erä oli 3,8 milj. euroa, jolloin käytettävissä oleva määräraha oli yhteensä 1 481,2 milj. euroa. Tästä käytettiin 10,8 milj. euroa ja vuodelle 2022 siirtyi 1 470,4 milj. euroa.

Momentilla 27.30.20 "Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot" oli käytössä 107,9 milj. euroa, joka koostui myönnetystä 58,0 milj. eurosta ja vuodelta 2020 siirtyneestä 49,9 milj. eurosta. Käyttö oli 54,4 milj. euroa ja seuraavalle vuodelle siirtyi 53,5 milj. euroa.

Yllä olevat luvut on pyöristetty kukin erikseen. Analyysiin on sisällytetty vain merkittävimmät erät. Luvussa 2 oleva Talousarvion toteumalaskelma on laadittu sentin tarkkuudella sisältäen kaikki momentit.

1.7.3. Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuotot

Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikkö keräsi toiminnallaan vuonna 2021 tuottoja 27,4 milj. euroa, joka on noin 13,1 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2020 toiminnan tuotot. Merkittävin muutos on tapahtunut vuokratuotoissa ja muissa käyttökorvauksissa, joissa näkyvä noin 15,6 milj. euron väheneminen johtui Leijona Catering Oy:n varuskuntaravintoloiden ja Millog Oy:n varuskuntakorjaamoiden vuokrasopimusten siirtymisestä vuoden 2021 alusta alkaen Puolustuskiinteistöille.

Muut toiminnan tuotot lisääntyivät noin 2,7 milj. eurolla eli 18,3 %. Suurin kasvu kohdentuu yhteistoiminnan tuottoihin, jotka lisääntyivät noin 2,4 milj. eurolla. Kasvun taustalla on edellisvuodesta lisääntynyt kansainvälinen harjoitustoiminta ja sitä kautta lisääntynyt isäntämaatuen laskutus.

Maksullisen toiminnan tuotot vähenivät vuodesta 2020 noin 0,2 milj. euroa. Maksullisen toiminnan tuottojen vähenemiseen vaikutti edelleen jatkunut COVID-19-epidemiatilanne.

Toiminnan kulut

Vuonna 2021 Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikön toiminnan kulut olivat noin 2 536,4 milj. euroa vähentyen edellisestä vuodesta 324,6 milj. eurolla (-11,3 %). Merkittävin vähennys kohdistui muiden kulujen tiliryhmään, jossa erityisesti vähenivät maanpuolustuskaluston kulut. Toiminnan kulujen suurimmat tiliryhmät olivat henkilöstökulut, joiden määrä oli 917,7 milj. euroa (36,2 % toiminnan kuluista), palveluiden ostot 705,6 milj. euroa (27,8 % toiminnan kuluista) sekä muut kulut 401,6 milj. euroa (15,8 % toiminnan kuluista).

Aineita, tarvikkeita ja tavaroita koskevien kulujen määrä oli yhteensä noin 207,2 milj. euroa vähentyen edellisestä vuodesta 71,2 milj. euroa eli 25,6 %. Ostot tilikauden aikana vähenivät noin 13,6 milj. euroa eli 4,8 %. Merkittävin kasvu kohdistui vaihto-omaisuusvaraston arvoon. Muutoskirjauksia tehtiin vaihto-omaisuusvarastoa kas-

vattavasti 64,1 milj. eurolla, kun edellisenä vuonna vastaavia muutoskirjauksia tehtiin 6,5 milj. eurolla.

Henkilöstökulujen määrä kasvoi edellisestä vuodesta 20,3 milj. euroa eli 2,3 %. Muutos aiheutui 16,9 milj. euron kasvusta palkkojen ja palkkioiden tililajissa sekä 3,4 milj. euron kasvusta henkilöstösivukuluissa. Henkilöstökulujen kasvuun vaikuttivat henkilötyövuosien kasvu, valtion virka- ja työehtosopimukseen perustuvat sopimuskorotukset ja työnantajamaksujen nousu. Palkkojen osalta suurin kasvu kohdistui virkasuhdepalkkoihin, jotka kasvoivat 19,7 milj. euroa eli 2,9 %. Työsuhdepalkat laskivat edellisestä vuodesta 1,8 milj. euroa eli 12,6 % aiheutuen henkilöstörakenteen muutoksesta. Henkilöstösivukulujen kasvu kohdistui työnantajan eläkemaksuihin, jotka olivat noin 2,1 milj. euroa eli 1,8 % suuremmat kuin vuonna 2020 sekä sosiaaliturvamaksuihin, jotka olivat noin 1,5 milj. euroa eli 15,9 % suuremmat kuin vuonna 2020.

Vuokrakulut olivat 254,5 milj. euroa kasvaen edellisestä vuodesta 59,2 milj. euroa eli 30,3 %. Vuokrakulujen kasvua selittää keskeisesti se, että vuonna 2020 palveluihin kirjatut kiinteistönhoito-, kunnossapito-, lämpö- ja vesihuoltopalvelut kirjattiin vuonna 2021 vuokrakuluihin. Syynä kirjausmuutoksille oli se, että vuoden 2021 alusta lukien tehtiin Puolustuskiinteistöjen kanssa kokonaisvuokrasopimus, jossa kiinteistöjen, rakennusten ja rakenteiden ylläpito sisältyy toimitilavuokriin Puolustuskiinteistöille.

Suurimmat palveluiden ostot kohdistuivat korjaus- ja kunnossapitopalveluihin (noin 280,6 milj. euroa), muihin palveluihin (noin 268,4 milj. euroa) ja toimistopalveluihin (noin 122,8 milj. euroa). Palveluiden ostot kokonaisuutena vähenivät vuoteen 2020 verrattuna yhteensä noin 81,5 milj. euroa eli 10,4 %. Palveluiden ostojen vähentymistä selittävät edellä mainittujen vuokriin siirtyneiden kuluerien lisäksi maanpuolustuskaluston korjaus- ja kunnossapitopalveluiden lasku 7,2 milj. eurolla ja kuljetusvälineiden korjaus- ja kunnossapitopalveluiden lasku 6,1 milj. eurolla.

Muut kulut vähenivät edellisestä vuodesta 251,8 milj. euroa eli 38,5 %. Muutos johtuu pääosin maanpuolustuskaluston hankintakulujen vähentymisestä 249,2 milj. eurolla eli 42,4 %. Tilikaudelle kohdistuviin maanpuolustuskaluston hankintoihin vaikuttavat hankkeiden etenemisestä ja maksuaikatauluista aiheutuvat suorituskyvyn rakentamisen vuosittaiset vaihtelut. Vuoden 2020 lukemissa merkittävä osuus kohdistui panssaroituja ajoneuvoja koskeviin kuluihin, joita vastaavia menoja ei kertynyt vuonna 2021. Myös COVID-19-epidemia on joiltain osin aiheuttanut toimitusviiveitä ja vaikuttanut sitä kautta maksuaikatauluihin.

Henkilöstön, varusmiesten ja reserviläisten matkakulut kokonaisuutena olivat noin 25,1 milj. euroa, jossa on vuoteen 2020 verrattuna noin 2,4 milj. euron vähennys. Syy muutokselle on COVID-19-epidemian aiheuttamat vaikutukset virkamatkustamiseen.

Asevelvollisten ruokarahat kasvoivat 2,2 milj. eurolla, joka pääosin aiheutuu COVID-19-epidemian vuoksi varusmieskoulutuksessa käytössä olevasta kahden viikon rotaatiomallista. Tässä mallissa varusmiesryhmät vuorottelevat palveluspaikalla. Niille varusmiesryhmille, jotka ovat erityisten palvelusolosuhteiden takia määrättynä palveluspaikan ulkopuolelle, maksetaan asevelvollisten ruokarahaa. Vuoden 2020 keväällä käyttöön otettu rotaatiomalli oli vuonna 2021 käytössä koko vuoden.

Valmistus omaan käyttöön -kirjauksia tehtiin yhteensä noin 20,0 milj. euron edestä ja ne koskivat keskeneräisiä käyttöomaisuushankintoja. Lisäystä edellisen vuoden

kirjauksiin oli noin 4,1 milj. euroa eli 25,7 %. Muutokset aiheutuivat pääosin suorituskyvyn rakentamisen vuosittaisista vaihteluista.

Käyttöomaisuuden poistot olivat 69,9 milj. euroa ja niiden määrä kasvoi vuoteen 2020 verrattuna 4,5 milj. euroa eli 6,9 %. Eniten kasvua oli koneiden ja laitteiden poistojen määrässä. Ne kasvoivat edellisestä vuodesta 3,6 milj. euroa eli 6,3 %.

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot olivat noin 0,03 milj. euroa aiheutuen pääosin euromääräisten saamisten korkotuotoista. Rahoituskulut olivat noin 0,09 milj. euroa aiheutuen pääosin ostolaskujen viivästyskoroista. Rahoitustuotot kasvoivat ja rahoituskulut vähenivät edellisestä vuodesta.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaiset tuotot olivat noin 2,4 milj. euroa aiheutuen pääosin toimitusten viivästymisistä saaduista viivästyskorvauksista. Satunnaiset kulut olivat noin 0,4 milj. euroa aiheutuen pääosin vahingonkorvauksista. Sekä satunnaiset tuotot että satunnaiset kulut vähenivät edellisestä vuodesta.

Siirtotalouden tuotot ja kulut

Vuonna 2021 ei Puolustusvoimissa syntynyt siirtotalouden kuluja.

Tuotot ja kulut veroista ja pakollisista maksuista

Vuoteen 2020 verrattuna arvonlisäverotuotot kasvoivat yhteensä n. 1,3 milj. euroa. Kasvu aiheutuu maahantuonnin arvonlisäverokirjauksista, jotka lisääntyivät 8,8 milj. euroa. Perityt arvonlisäverotuotot vähenivät noin 4,1 milj. euroa eli 90,4 % ja yhteisöhankintojen arvonlisäverokirjaukset vähenivät noin 3,4 milj. euroa.

Vuoteen 2020 verrattuna arvonlisäverokulut kasvoivat yhteensä noin 26,0 milj. euroa eli 8,8 %. Kasvu aiheutuu suoritetuista arvonlisäverokuluista, jotka kasvoivat noin 20,6 milj. euroa eli 8,1 % sekä maahantuonnin arvonlisäverokirjauksista, jotka lisääntyivät 8,8 milj. euroa. Yhteisöhankintojen arvonlisäverokirjaukset vähenivät noin 3,4 milj. euroa eli 29,8 %. Suoritettujen arvonlisäverokulujen kasvua selittävänä tekijänä on toimitilavuokrien laskutuksen siirtyminen Puolustuskiinteistöille. Vuonna 2020 vuokrien laskuttajana toimi Puolustushallinnon rakennuslaitos (PHRAKL), joka toisena valtion kirjanpitoyksikkönä laskutti Puolustusvoimia ilman arvonlisäveroa.

Vuoden 2021 kulujäämä

Tuotto- ja kululaskelman lopputulos osoittaa 2,78 mrd. euron kulujäämää, joka väheni vuodesta 2020 noin 287,1 milj. euroa. Kulujäämän pienenemisen taustalla on erityisesti toiminnan kulujen väheneminen, joka kohdistuu pääosin maanpuolustuskaluston hankintoihin. Maanpuolustuskaluston hankinnat kirjataan tuotto- ja kululaskelmassa vuosittaiseksi kuluksi hankintavuodelle, vaikka hankinnat ovat pitkävaikutteisia omaisuushankintoja. Vuoden 2021 aikana saatiin päätökseen eräitä keskeisiä projekteja, joita koskevia kuluja ei aiheutunut enää vuonna 2021. Näin ollen vähenemisen voidaan todeta johtuvan suorituskyvyn rakentamisen vuotuisesta vaihtelusta.

1.7.4. Tase

Taseen loppusumma 1 122,4 milj. euroa kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 41,1 milj. eurolla eli 3,8 %. Taseen loppusummasta käyttöomaisuuden osuus on 29 % (2020 30 %), vaihto-omaisuuden osuus 45 % (2020 41 %) ja rahoitusomaisuuden osuus 26 % (2020 29 %).

Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Vuonna 2021 Puolustusvoimien käyttöomaisuuden kokonaismäärä oli 320,0 milj. euroa vähentyen edellisestä vuodesta 5,8 milj. eurolla eli 1,8 %. Käyttöomaisuus jakautui 95,6 % aineellisiin hyödykkeisiin (2020 96,6 %) ja 4,4 % aineettomiin hyödykkeisiin (2020 3,4 %).

Aineellisten hyödykkeiden kokonaisarvo väheni 9,0 milj. euroa (2,8 %). Merkittävin osuus (78,3 %) aineellisesta käyttöomaisuudesta kuuluu koneiden ja laitteiden ryhmään, jonka arvo väheni edellisestä vuodesta 15,3 milj. euroa (6,0 %). Rakennelmien arvo kasvoi 8,4 milj. euroa (32,6 %) aiheutuen huoltokonttihankinnoista sekä häiriö- ja sääsuojahankinnoista. Rakenteiden arvo kasvoi 1,3 milj. euroa eli 63,4 %. Suurimmat aktivoinnit koskivat polttoaineen jakelupaikkoja. Keskeneräisen aineellisen käyttöomaisuuden arvo väheni 3,4 milj. euroa (11,1 %).

Aineettomien hyödykkeiden arvo on kasvanut 3,2 milj. euroa (28,6 %). Merkittävin muutos kohdistuu keskeneräiseen aineettomaan käyttöomaisuuteen, joka kasvoi 3,7 milj. eurolla (901,7 %). Suurin yksittäinen keskeneräisen käyttöomaisuuden aktivointi koski Patria 6x6 ajoneuvon tuotekehitystä (3,6 milj. euroa).

Vaihto- ja rahoitusomaisuus

Vaihto- ja rahoitusomaisuuden määrän kasvu vuodesta 2020 on 46,9 milj. euroa (6,2 %). Muutos koostuu pääasiassa vaihto-omaisuuden määrän lisääntymisestä (+64,1 milj. euroa) sekä vähentyneistä ennakkomaksuista (-11,8 milj. euroa) ja myyntisaamisista (-5,2 milj. euroa). Vaihto-omaisuuden määrän lisääntymiseen vaikuttaa vaihto-omaisuuden arvostussuunnitelman päivitys, jonka vaikutus oli noin 61,0 milj. euroa.

Ennakkomaksujen määrä kokonaisuudessaan oli 289,1 milj. euroa, jossa on edellisestä vuodesta vähenemistä 11,8 milj. euroa eli noin 3,9 %. Ennakkomaksuista suurin osa (n. 80 %) muodostuu maanpuolustuskaluston hankintaennakoista, joissa on kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 18,1 milj. euroa (8,5 %). Puolustustarvikkeiden ja niihin liittyvien palveluiden ostoja koskevan Foreign Military Sales (FMS) -sopimuksen mukaisten ennakkomaksujen määrä puolestaan väheni edelliseen vuoteen verrattuna 32,4 milj. euroa (46,6 %). Muutosten taustalla vaikuttavat hankkeiden etenemisestä ja maksuaikatauluista aiheutuvat vuosittaiset vaihtelut.

Menotilien negatiivinen saldo (-1 730,64 eur) aiheutuu Danske Bankin 31.12.2021 veloittamasta palvelumaksusta.

Oma pääoma

Taseen pääoman siirrot -erään tilinpäätöksessä siirretyt katteet, tyhjennykset, lähetteiden tili, hallinnan siirrot ja yhteishankinnoista aiheutuneet menonsiirrot olivat vuonna 2021 yhteismäärältään noin 2,82 mrd. euroa (2020 2,90 mrd. euroa). Vähenemiseen vaikutti suurimpana tekijänä Valtiokonttorin valuuttatilitä maksettujen valuuttamääräisten suoritusten väheneminen, joka näkyy lähetteiden tilin saldossa. Tilikauden kulujäämän ollessa noin 2,78 mrd. euroa, ylittävät edellä mainitut pääoman siirtoihin kirjatut erät tilikauden tuottojen ja kulujen erotuksen 35,6 milj. eurolla. Valtion pääoma tilikauden 2021 lopussa oli 778,7 milj. euroa, jossa kasvua vuoteen 2020 verrattuna oli edellä mainittu 35,6 milj. euroa.

Vieras pääoma

Vuoteen 2020 verrattuna vieraan pääoman määrä kasvoi 5,5 milj. euroa. Suurin osa

kasvusta aiheutuu siirtovelosta, jotka kokonaisuutena kasvoivat 6,5 milj. euroa (4,5 %) 149,7 milj. euroon. Kasvu jakautui muihin siirtovelkoihin (2,8 milj. euroa) sekä lomapalkkavelkoihin (3,7 milj. euroa). Ostovelat lisääntyivät vuonna 2021 edelliseen vuoteen verrattuna 1,4 milj. euroa eli 0,9 %.

Edelleen tilitettävät erät pysyivät kokonaisuudessaan edellisen vuoden tasolla.

1.8. Sisäisen valvonnan vahvistuslausuma

1.8.1. Sisäisen valvonnan järjestäminen Puolustusvoimissa

Sisäisen valvonnan järjestämistä Puolustusvoimissa johtaa ja sen asianmukaisuudesta ja riittävydestä vastaa Pääesikunnan päällikkö. Pääesikunnan päällikkö on määrännyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet, velvoitteet ja vastuut normissa Puolustusvoimien sisäinen valvonta ja riskienhallinta (2021). Normiin on sisällytetty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilan sekä kehittämistarpeiden arviointiin tarkoitettu valtiovarain controller -toiminnon suosituksen mukaista sisäisen valvonnan arviointikehikkoa (2018). Sisäisen valvonnan järjestelyt pohjautuvat COSO-viitekehykseen ja riskienhallinnan toteutus ISO 31000:2009 -standardiin.

Normi yhtenäistää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatapoja puolustusvoimien kaikilla tasoilla. Yhtenäisillä organisaation ohjeilla sekä toimintatavoilla, organisaatioiden työjärjestyksistä tehtäväkuvauksiin jalkautetuilla sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kirjauksilla. Johdon suunnitelmallisesti toteuttamat pääosin tuloksellisuuteen kohdistuvat tarkastukset täydentävät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kokonaisuutta. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kuuluvat jokaisen Puolustusvoimien työntekijän työtehtäviin ja siten jokainen henkilö vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuudesta omassa tehtävässään. Riskien arviointia ja hallintaa tehdään kaikilla Puolustusvoimien toiminnan tasoilla. Käynnissä olevien strategisten hankkeiden riskienhallinta on yhtä tärkeää yksittäisen asevelvoitteen ampuharjoituksen riskienhallinnan kanssa riskin vaihdellessa strategisesta ja taloudellisesta riskistä henkilö- ja vahinkoriskiin.

Organisatorisesti riippumaton Puolustusvoimien sisäinen tarkastus arvioi puolustusvoimien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan riittävyttä ja asianmukaisuutta raportoiden siitä Pääesikunnan päällikölle.

1.8.2. Laillisuusvalvonta Puolustusvoimissa

Puolustusvoimien laillisuusvalvontaa ohjaa ja valvoo puolustusvoimien assessorin tukenaan Pääesikunnan oikeudellinen osasto. Laillisuusvalvonnan keskeisenä tavoitteena on tuottaa puolustusvoimien johdolle oikeaa, ajantasaista ja riittävää tietoa toiminnan lainmukaisuudesta. Laillisuusvalvonnalla pyritään estämään ennalta mahdolliset virheet sekä paljastamaan ja saattamaan asianmukaiseen menettelyyn virheellinen tai lainvastainen toiminta.

Laillisuusvalvonnan vuosiraportoinnin perusteella laillisuusvalvonnan tehtävistä pääosa kohdistui ennaltaehkäisevään laillisuusvalvontatoimintaan. Edellisenä vuonna kokeilukäyttöön otetun puolustusvoimien laillisuusvalvontakanavan käyttöönottoa jatkettiin, kehitettiin ja arvioitiin vuoden 2021 aikana.

1.8.3. Arviointien tulokset

Puolustusvoimien sisäiset arvioinnit

Sisäisen valvonnan periaatteiden ja tason arviointi puolustusvoimissa on toteutettu hallintoyksiköittäin sisäisen valvonnan arviointikehikon avulla. Puolustusvoimien tulokset ovat koostaneet alaistensa hallintoyksiköiden arviointikehikoista oman koosteensa, jonka he ovat liittäneet vuosiraporttiinsa. Arvioinneista syntyy tilannekuva sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta puolustusvoimissa. Linjaorganisaation antamia arvioita täydennetään toimialojen arvioinneilla. Kokonaisarvio läpileikkaa Puolustusvoimien organisaation ja toiminnan.

Sisäisen arvioinnin perusteella sisäisen valvontaa ja riskienhallintaa on toteutettu asianmukaisesti. Johtopäätöksenä vuoden 2021 toiminnasta voidaan yhä edelleen nostaa esille dokumentoidun riskiperusteisen systemaattisen sisäisen valvonnan ja sen ohjeistuksen kehittämisen tarpeet.

Puolustusvoimien sisäisen valvonnan arviointi arviointikehikon osa-alueittain:

1. **Ohjausympäristö** on asianmukaisesti järjestetty. Puolustusvoimien toimintaa keskeisesti ohjaavien normien päivitystyötä on jatkettu vuonna 2021. Puolustusvoimallisen tason normisto laillisuustarkastetaan kattavasti ennen hyväksyntää. Merkittävänä haasteena on ilmennyt riittävän ammattitaitoisen henkilöstön rekrytointi uusiin tehtäviin. Tämä nousee merkittävästi esiin strategisten hankkeiden edetessä. Rekrytointihaaste nähdään myös riskinä. Johto edistää esimerkillään ja vaatimuksillaan rehellisyyttä ja valtion arvojen mukaista toimintaa. Nämä ylläpitävät ja edistävät sisäiselle valvonnalle suotuisaa ohjausympäristöä.
2. **Riskien arviointi** on asianmukaisesti järjestetty ja arvioinnin tilaa voidaan pitää riittävänä. Puolustusvoimien toiminnalle asetetut tavoitteet, toimintaympäristö ja siinä tapahtuvat nopeat muutokset muodostavat keskeisen osan riskien määrittelyä ja niiden hallintaa. Havaintona todetaan, että riskejä on taltioitu eri järjestelmiin eri tavoin. Puolustusvoimissa otetaan vuoden 2022 kuluessa käyttöön riskienhallintasovellus (PVRIPO2.0), jolla vastataan edellä mainittuun riskienhallinnan haasteeseen ensivaiheessa henkilöstö-, koulutus- ja taloustoimialan osalta. Sovelluksen avulla kyetään myös parantamaan tulevaisuudessa riskienhallinnan ja -käsittelyn dokumentointia. Sisäisen valvonnan arviointitaulukoiden tulosten perusteella väärinkäytösriskien arviointi on tulevan kauden kehittämiskohde.
3. **Valvontatoimenpiteet** on pääosin asianmukaisesti järjestetty. Pääsääntöisesti valvontatoimenpiteet on määritetty ja niitä toteutetaan osana päivittäistä työtä. Ajantasainen ohjeistus, riskiperusteinen valvonta, ennakoiva ohjaaminen ja mahdollisiin poikkeamiin puuttuminen muodostavat sisäisen valvonnan painopisteet. Päivittäisessä työssä korostuvat ohjeistuksen mukainen toiminta ja ennakoiva ohjaaminen oikeisiin toimintatapoihin. Materiaaliin kohdistuvat valvontatoimet ovat olleet kattavia ja hyvin dokumentoituja. Voimassaolevien määräysten valvontatoimenpiteiden ohjeistamista ja toimeenpanoa jatketaan vuonna 2022.
4. **Tieto ja viestintä** on asianmukaisesti järjestetty. Analysoitua tietoa tuotetaan

määräaikaisraporttien, selvitysten, työryhmätyöskentelyn ja muiden kokousforumien avulla erilaisiin tarpeisiin organisaatiolle johtamisen ja päätöksenteon tueksi. Tiedottaminen organisaation sisällä ja sen ulkopuolelle on organisoitu ja se on pidetty avoimena hyvän sekä avoimen hallinnon periaatteiden mukaisesti. Tiedonhallinta on riittävällä tasolla sisältäen pieniä kehityskohteita säilytyksen, jäljitettävyyden ja löydettävyyden osalta.

- 5. Seurantatoimenpiteet** on asianmukaisesti järjestetty. Osa puolustusvoimissa tehtävistä erilaisista arvioinneista on vakioimatta ja osittain ohjeistamatta. Tästä syystä hallinto- ja tulosityksiköiden välillä on selkeitä eroavaisuuksia. Kehittämiskohteena puolustusvoimissa jatketaan valvontaa tukevien seurantatoimenpiteiden tunnetuksi tekemistä, vakioimista ja yhdenmukaistamista.

Puolustusvoimien ulkoiset arvioinnit

Eduskunnan oikeusasiamies teki vuoden 2021 kuluessa tarkastuksen kahteen asevelvollisten koulutusta antavaan joukko-osastoon. Tiedustelukivalvontavaltuutettu ja tietosuojavaltuutettu tarkastivat Puolustusvoimat omalta osaltaan. Puolustusvoimille toimitettujen raporttien perusteella tarkastukset eivät antaneet tehtyjen havaintojen perusteella aihetta laillisuusvalvojan toimenpiteisiin.

Valtiontalouden tarkastusvirasto käynnisti hankkeiden tarkastuksen jälkiseurannan syksyllä 2020 ja jatkoi sitä vuoden 2021 aikana.

1.8.4. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Väärinkäytökset

Puolustusvoimissa ei ole vuoden 2021 aikana raportoitu merkittäviä talouteen tai omaisuuteen liittyviä väärinkäytöksiä tai väärinkäytösepäilyjä. Väärinkäytöksiä tai niiden epäilyjä on ilmoitettu kymmenen kappaletta. Ilmoitetut tapaukset ovat liittyneet sekä omaisuuteen että varoihin. Kahdesta tapauksessa on olemassa päätös loppujen ollessa edelleen tutkinnassa. Tapausten taloudelliset intressit ovat noin sadasta eurosta muutamaan tuhanteen euroon.

Takaisinperinnät

Puolustusvoimilla ei ole EU-rahoitukseen liittyviä säännönvastaisuuksia. Puolustusvoimissa tehtiin vuonna 2021 takaisinperintäpäätöksiä 59 kappaletta (yhteensä 11.343,46 eur), joista onnistuneita takaisinperintöjä vuoden 2021 aikana oli 10 kappaletta (yhteensä 1.365,59 eur).

1.8.5. Vahvistuslausuma

Puolustusvoimien sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttävät valtion talousarvioasetuksen 69 §:ssä säädetyt tavoitteet.

2. TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA

Osaston, momentin ja tilijaoittelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2020	2021 Talousarvio (TA + LTA)	2021 Vertailu n	Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma	%			
11. Verot ja veronluonteiset tulot	46 619 792,79	48 048 976	48 048 975,69	0,00		100 %			
11.04.01. Arvonlisävero	46 619 792,79	48 048 976	48 048 975,69	0,00		100 %			
12. Sekalaiset tulot	26 588 237,89	11 265 081	11 265 081,41	0,00		100 %			
12.24.99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot	2 140 236,54	1 088 065	1 088 064,69	0,00		100 %			
12.27.20. Tulot irtaimen omaisuuden myynnistä ja rojaltimaksuista(netto)	18 000,00	18 000	18 000,00	0,00		100 %			
12.27.99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot	2 417 426,91	3 677 656	3 677 655,76	0,00		100 %			
12.39.04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	22 000 000,00	6 439 000	6 439 000,00	0,00		100 %			
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	12 574,44	42 361	42 360,96	0,00		100 %			
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	0,00	4 269	4 269,20	0,00		0 %			
13.03.01. Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot	0,00	4 269	4 269,20	0,00		0 %			
Tuloarviotilit yhteensä	73 208 030,68	59 318 326	59 318 326,30	0,00		100 %			
Päälukun, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021 (TA + LTA:t)	Talousarvion määrärahojen käyttö vuonna 2021	siirto seuraavalle vuodelle	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös 2021	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot		Siirretty seuraavalle vuodelle
							Käytetty vuonna 2021 (pl. peruutukset)	Käytetty vuonna 2021 (pl. peruutukset)	
23. Valtioneuvoston kanslia	0,00	79 190	79 189,56	0,00	79 189,56	0,00	79 189,56	79 189,56	0,00
23.01.03. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (smr 2 v)		79 190	79 189,56	0,00	79 189,56	0,00	79 189,56	79 189,56	0,00
23.01.03.1.Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden		79 190	79 189,56	0,00	79 189,56	0,00	79 189,56	79 189,56	

24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	26 810 336,97	53 640 077	35 616 404,08	0,00	35 616 404,08	18 023 673,34	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00
24.01.29. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan arvonsävelmenot (A)	606 814,81	960 077	960 077,42		960 077,42	0,00			
24.01.29.1. Ulkoasiainhallinnon arvonsävelmenot	606 814,81	960 077	960 077,42		960 077,42	0,00			
24.10.20. Suomalaisen kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (A)	26 203 522,16	52 680 000	34 656 326,66		34 656 326,66	18 023 673,34	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00
24.10.20.01. EU:n taisteluosastojen koulutus- ja valmiusmenot (EK)	2 748 065,52	520 000	31 777,57		31 777,57	488 222,43	290 794,02	290 794,02	290 794,02
24.10.20.04. Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio) (EK)	1 443 854,45	2 126 000	1 983 646,94		1 983 646,94	142 353,06			
24.10.20.05. Yhteiset menot (EK)	6 853 603,47	9 109 000	2 520 299,18		2 520 299,18	6 588 700,82	4 709 205,98	4 709 205,98	4 709 205,98
24.10.20.08. Resolute Support-operaatio, Afganistan (EK)	2 359 574,86	1 306 000	1 305 832,90		1 305 832,90	167,10			
24.10.20.09. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansallisesta kriisinhallinnan välikentästä aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintameneihin (EK)	59 999,43	7 797 000	0,00		0,00	7 797 000,00			
24.10.20.11. EUTM/Somalian koulutusoperaation menot (EK)	463 391,20	1 448 000	1 323 233,67		1 323 233,67	124 766,33			
24.10.20.14. Libanonin kriisinhallintaoperaation menot (EK)	6 822 276,30	17 232 000	16 457 890,81		16 457 890,81	774 109,19			
24.10.20.15. EUTM/Malin koulutusoperaation menot (EK)	283 424,74	1 663 000	1 295 915,79		1 295 915,79	367 084,21			
24.10.20.16. Malin YK-operaation menot (MINUSMA) (EK)	68 544,59	1 295 000	547 202,56		547 202,56	747 797,44			
24.10.20.18. Irakin koulutusoperaation menot (EK)	3 995 921,04	8 135 000	7 469 009,15		7 469 009,15	665 990,85			
24.10.20.19. EUNAVFOR MED, Välimeren operaation menot (EK)	187 000,00								
24.10.20.23. Naton Irakin koulutusoperaation menot (MNI) (EK)	157 997,36	531 000	268 464,57		268 464,57	262 535,43			
24.10.20.24. EUNAFOR MED, Irini-operaation menot (EK)	759 869,20	1 443 000	1 415 418,67		1 415 418,67	27 581,33			
24.10.20.25. EUTM/Mosambikin koulutusoperaation menot		75 000	37 634,85		37 634,85	37 365,15			

27. Puolustusministeriön hallinnonala	3 114 980 662,07	4 321 695 517	2 242 144 778,41	2 079 542 956,92	4 321 687 735,33	7 781,69	1 089 480 330,72	5 091 859 330,72	2 501 606 425,29	2 583 813 905,43
27.01.21. Puolustusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (smr 2v)	1 966 000,00	2 875 000	1 860 646,69	1 014 353,31	2 875 000,00	0,00	681 831,09	3 556 831,09	2 542 477,78	1 014 353,31
27.01.29. Puolustusministeriön hallinnonalan arvonsäilyvömenot (A)	292 506 781,22	319 296 517	319 296 517,02		319 296 517,02	0,00				
27.10.01. Puolustusvoimien toimintamenot (netto) (smr 2v)	1 972 224 334,00	1 960 070 000	1 727 309 854,26	232 760 145,74	1 960 070 000,00	0,00	229 725 942,49	2 189 795 942,49	1 950 596 796,75	232 760 145,74
27.10.01.1. Kiinteistömenot	261 781 334,00	264 400 000	257 032 579,13	7 367 420,87	264 400 000,00	0,00	5 431 564,68	269 831 564,68	262 464 143,81	7 367 420,87
27.10.01.2. Puolustusvoimien toiminnallisista tarpeista aiheutuvien palvelusuhdeasuntojen vuokrausmaksujen maksaminen (EK) (enintään)	1 200 000,00	1 200 000	1 194 959,24	5 040,76	1 200 000,00	0,00	311 233,51	1 511 233,51	1 506 192,75	5 040,76
27.10.01.3. Sotainvalideille ja sotaveteraaneille, maanpuolustustyölle, partiotoimintaan sekä merkittävälle urheilutapahtumille suoritettavien liiketaloudellisin perustein hinnoitellun maksullisen toiminnan hintojen alentamiseen (EK) (enintään)	155 000,00	155 000	125 161,29	29 838,71	155 000,00	0,00	39 446,14	194 446,14	164 607,43	29 838,71
27.10.01.4. Isteikki Oy:n osakkeiden merkitsemisestä valtioille aiheutuvat menot (EK) enintään	28 000,00									
27.10.01.6. Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot	258 860 000,00	268 197 000	216 469 118,95	51 727 881,05	268 197 000,00	0,00	56 406 012,74	324 603 012,74	266 436 131,69	51 727 881,05
27.10.01.6.35. KASl-järjestelmän ylläpito - tilausvaltuus (KPY)	3 000 000,00						1 148 434,00	1 148 434,00	1 148 434,00	0,00
27.10.01.6.37. Kunnossapidon kumppanuus (Millog) - tilausvaltuus (KPY)	93 897 000,00									
27.10.01.6.39. Vuoden 2016 toimintamenojen tilausvaltuus (KPY)	6 380 000,00	5 600 000	1 860 467,07	3 739 532,93	5 600 000,00	0,00	1 947 046,68	7 547 046,68	3 807 513,75	3 739 532,93
27.10.01.6.40. Vuoden 2017 toimintamenojen tilausvaltuus (KPY)	13 330 000,00	8 754 000	5 933 642,39	2 820 357,61	8 754 000,00	0,00	5 193 455,85	13 947 455,85	11 127 098,24	2 820 357,61
27.10.01.6.41. Alkeis- ja peruslentokoulutuksen koulutusjärjestelmän palveluhankinta - tilausvaltuus	4 581 000,00						2 746 308,73	2 746 308,73	2 746 308,73	0,00
27.10.01.6.42. Vuoden 2018 toimintamenojen tilausvaltuus (KPY)	28 652 000,00	1 500 000	235 049,59	1 264 950,41	1 500 000,00	0,00	16 243 866,38	17 743 866,38	13 739 915,97	1 264 950,41
27.10.01.6.43. Vuoden 2019 toimintamenojen tilausvaltuus (KPY)	108 940 000,00	34 899 000	23 364 919,77	11 534 080,23	34 899 000,00	0,00	29 087 951,10	63 986 951,10	48 752 870,87	11 534 080,23
27.10.01.6.44. Vuoden 2020 toimintamenojen tilausvaltuus (KPY)	80 000,00	84 965 000	60 657 008,85	24 307 991,15	84 965 000,00	0,00	38 950,00	85 003 950,00	60 695 958,85	24 307 991,15
27.10.01.6.45. Kunnossapidon kumppanuus 2020 (Millog)		126 092 000	122 054 665,44	4 037 334,56	126 092 000,00	0,00	0,00	126 092 000,00	122 054 665,44	4 037 334,56
27.10.01.6.46. Vuoden 2021 toimintamenojen tilausvaltuus		6 387 000	2 363 365,84	4 023 634,16	6 387 000,00	0,00	0,00	6 387 000,00	2 363 365,84	4 023 634,16
27.10.01.9. Muut toimintamenot	1 450 200 000,00	1 426 118 000	1 252 488 035,65	173 629 964,35	1 426 118 000,00	0,00	167 537 685,42	1 593 655 685,42	1 420 025 721,07	173 629 964,35
27.10.01.9.01. Muut toimintamenot (KPY)	1 450 021 056,94	1 426 108 000	1 253 272 165,28	173 629 964,35	1 426 902 129,63	-794 129,63	167 537 685,42	1 593 645 685,42	1 420 809 850,70	173 629 964,35
27.10.01.9.40. Toimintamenojen tilausvaltuuksien valuuttakurssien muutoksista aiheutuvat menot (KPY)	178 943,06	10 000	-784 129,63	0,00	-784 129,63	794 129,63	0,00	10 000,00	-784 129,63	0,00

27.10.18. Puolustusmateriaalihankinnat (smr 5 v)	779 298 000,00	504 011 000	182 086 760,34	321 924 239,66	504 011 000,00	0,00	805 365 067,01	1 309 376 067,01	483 180 878,84	826 195 188,17
27.10.18.1. Puolustusmateriaalin tilausvaltuuksista aiheutuvat menot	539 034 000,00	270 152 000	115 268 063,94	154 883 936,06	270 152 000,00	0,00	561 332 309,25	831 484 309,25	309 583 300,23	521 901 009,02
27.10.18.1.05. Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2012) - tilausvaltuus (KPY)							18 326 723,20	18 326 723,20	0,00	18 326 723,20
27.10.18.1.07. Valmiusyhitymien varustaminen (VYV1) -tilausvaltuus (KPY)							2 959 876,34	2 959 876,34	135 000,00	2 824 876,34
27.10.18.1.09. Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2014) - tilausvaltuus (KPY)	22 000 000,00						31 630 488,75	31 630 488,75	2 514 026,92	29 116 461,83
27.10.18.1.10. Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2015) - tilausvaltuus (KPY)							11 115 058,39	11 115 058,39	1 015 058,39	10 100 000,00
27.10.18.1.11. Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2016) - tilausvaltuus (KPY)	12 355 000,00						36 953 012,74	36 953 012,74	8 662 970,90	28 290 041,84
27.10.18.1.12. Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2017) - tilausvaltuus (KPY)	105 913 000,00	17 599 000	16 009 353,62	1 589 646,38	17 599 000,00	0,00	144 077 502,02	161 676 502,02	49 841 315,57	111 835 186,45
27.10.18.1.13. Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2018) - tilausvaltuus (KPY)	337 280 000,00	58 026 000	19 371 123,53	38 654 876,47	58 026 000,00	0,00	285 473 350,97	343 499 350,97	155 566 909,62	187 932 441,35
27.10.18.1.14. Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2019) - tilausvaltuus (KPY)	32 035 000,00	15 795 000	1 148 887,86	14 646 112,14	15 795 000,00	0,00	25 829 054,99	41 624 054,99	8 446 515,90	33 177 539,09
27.10.18.1.15. Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2020) - tilausvaltuus (KPY)	20 200 000,00	35 680 000	28 256 995,41	7 423 004,59	35 680 000,00	0,00	4 293 780,00	39 973 780,00	32 550 521,38	7 423 258,62
27.10.18.1.16. Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2021) - tilausvaltuus (KPY)		131 799 000	46 743 202,33	85 055 797,67	131 799 000,00	0,00	0,00	131 799 000,00	46 743 202,33	85 055 797,67
27.10.18.1.40. Indeksien ja valtuutakurssien muutoksista aiheutuvat menot (KPY)	9 251 000,00	11 253 000	3 738 501,19	7 514 498,81	11 253 000,00	0,00	673 461,85	11 926 461,85	4 107 779,22	7 818 682,63
27.10.18.2. Muut puolustusmateriaalihankinnat (EK) (enintään)	240 264 000,00	233 859 000	66 818 696,40	167 040 303,60	233 859 000,00	0,00	243 640 154,70	477 499 154,70	173 597 576,61	303 901 578,09
27.10.18.2. Muut puolustusmateriaalihankinnat (EK) (enintään)	240 264 000,00	233 859 000	66 818 696,40	167 040 303,60	233 859 000,00	0,00	243 640 154,70	477 499 154,70	173 597 576,61	303 901 578,09
27.10.18.3. Muut puolustusmateriaalihankinnat							392 603,06	392 603,06	2,00	392 601,06
27.10.18.3. Muut puolustusmateriaalihankinnat							392 603,06	392 603,06	2,00	392 601,06
27.10.19. Monitorimihävittäjien hankinta (netto) (smr 5v)	9 600 000,00	1 477 400 000	7 044 003,88	1 470 355 996,12	1 477 400 000,00	0,00	3 812 059,94	1 481 212 059,94	10 856 063,82	1 470 355 996,12
27.10.19.1. Monitorimihävittäjien hankinta 2021 - tilausvaltuus (HX 2021) (EK)		900 000 000		900 000 000,00	900 000 000,00	0,00	0,00	900 000 000,00	0,00	900 000 000,00
27.10.19.2. Monitorimihävittäjien hankinnan muu rahoitus (EK)	9 600 000,00	577 400 000	7 044 003,88	570 355 996,12	577 400 000,00	0,00	3 812 059,94	581 212 059,94	10 856 063,82	570 355 996,12

27.30.20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (smr 2v)	59 386 000,00	58 023 000	4 534 777,91	53 488 222,09	58 023 000,00	0,00	49 895 430,19	107 918 430,19	54 430 208,10	53 488 222,09
27.30.20.01. Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio) (EK)	1 164 000,00	934 000	91 944,58	842 055,42	934 000,00	0,00	1 021 918,53	1 955 918,53	1 113 863,11	842 055,42
27.30.20.03. Sotilastarkkailijatoiminnan menot (EK)	1 135 000,00	1 024 000	68 507,00	955 493,00	1 024 000,00	0,00	1 900 672,98	2 924 672,98	1 969 179,98	955 493,00
27.30.20.04. Resolute Support -operaatio, Afganistan (EK)	5 310 000,00	4 301 000	307 307,94	3 993 692,06	4 301 000,00	0,00	3 528 298,64	7 829 298,64	3 835 606,58	3 993 692,06
27.30.20.05. Irakin koulutusoperaation menot (EK)	5 705 000,00	5 444 000	254 509,39	5 189 490,61	5 444 000,00	0,00	5 164 037,40	10 608 037,40	5 418 546,79	5 189 490,61
27.30.20.06. EU TM/Mosambikin koulutusoperaation menot (EK)		50 000	47 865,92	2 134,08	50 000,00	0,00		50 000,00	47 865,92	2 134,08
27.30.20.07. Kriisinhallintaoperaatioiden yhteiset menot (EK)	5 854 000,00	3 618 000	135 878,56	3 482 121,44	3 618 000,00	0,00	4 773 574,73	8 391 574,73	4 909 453,29	3 482 121,44
27.30.20.08. Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelma (EK)	14 280 000,00	17 970 000	2 488 799,25	15 481 200,75	17 970 000,00	0,00	22 337 462,35	40 307 462,35	24 826 261,60	15 481 200,75
27.30.20.09. EU:n taisteluosastojen koulutustajan palkkaus-, muutto- ja asumismenot sekä siirtokorvaukset (EK)	410 000,00									
27.30.20.10 EUNAVFOR MED, Välimeren operaation menot EK	36 590,00									
27.30.20.11. EUTM/Somalial koulutusoperaation menot (EK)	656 000,00	476 000	44 377,60	431 622,40	476 000,00	0,00	763 183,91	1 239 183,91	807 561,51	431 622,40
27.30.20.12. EUNAVFOR MED Irini, Välimeren operaation menot (EK)	150 000,00	280 000	31 838,58	248 161,42	280 000,00	0,00	135 000,00	415 000,00	166 838,58	248 161,42
27.30.20.15. Libanonin kriisinhallintaoperaation menot (EK)	6 905 000,00	6 970 000	853 203,53	6 116 796,47	6 970 000,00	0,00	9 560 845,68	16 530 845,68	10 414 049,21	6 116 796,47
27.30.20.16. EUTM/Malin koulutusoperaation menot (EK)	308 000,00	3 446 000	98 481,57	3 347 518,43	3 446 000,00	0,00	447 307,48	3 893 307,48	545 789,05	3 347 518,43
27.30.20.17. Malin YK-operaation menot (MINUSMA) (EK)	265 000,00	515 000	33 855,12	481 144,88	515 000,00	0,00	139 302,87	654 302,87	173 157,99	481 144,88
27.30.20.19. Naton Irakin koulutusoperaation menot (NMI) (EK)	175 000,00	475 000	5 609,77	469 390,23	475 000,00	0,00	23 825,62	498 825,62	29 435,39	469 390,23
27.30.20.20. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansainvälisestä helikopterirahastosta aiheutuviin menoihin, Pohjoismaiden Base Camp -pooliin osallistumisesta aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintameneihin (EK)	17 032 410,00	12 520 000	72 599,10	12 447 400,90	12 520 000,00	0,00	100 000,00	12 620 000,00	172 599,10	12 447 400,90
27.30.95 Kursivaihtelut (nettob) (A)	-453,15	20 000	12 218,31		12 218,31	7 781,69				
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	1 101 695,00	1 171 449	1 171 448,84	0,00	1 171 448,84	0,00	413 384,77	413 384,77	373 514,27	39 870,50
28.01.29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvontolisäveromenot (A)		176 610	176 609,84		176 609,84					
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (A)	951 695,00	994 839	994 839,00	0	994 839,00					0,00
28.70.22. Hallinnon palveluiden digitalisoinnin tuki (smr 3v)	150 000,00						150 000,00	150 000,00	110 129,50	39 870,50
28.99.96. Ennakoimattomat menot (smr 3v)			0,00				263 384,77	263 384,77	263 384,77	0,00
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	382 821,49	386 149	386 149,35	0,00	386 149,35	0,00	0,00	386 149,35	386 149,35	0,00
32.30.51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (smr 2v)	382 821,49	386 149	386 149,35	0,00	386 149,35	0,00	0,00	386 149,35	386 149,35	0,00
32.30.51.07. Palkkatuetty työ, valtionhallinto (KPY)	382 821,49	386 149	386 149,35	0,00	386 149,35	0,00	0,00	386 149,35	386 149,35	0,00
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	131 949,19	136 314	136 313,95	0,00	136 313,95					
33.20.50. Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta (A)	50 055,22	58 392	58 391,75		58 391,75					
33.20.50.01. Palkkatuetty työ, valtionhallinto (KPY)	50 055,22	58 392	58 391,75		58 391,75					
33.20.52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (nettob) A	81 893,97	77 922	77 922,20		77 922,20					
33.20.52.01. Palkkatuetty työ, valtionhallinto	81 893,97	77 922	77 922,20		77 922,20					
Määrärahatilit yhteensä	3 143 407 464,72	4 377 108 696	2 279 534 284,19	2 079 542 956,92	4 359 077 241,11	18 031 455,03	1 094 893 715,49	5 097 738 054,40	2 507 445 278,47	2 583 853 775,93

Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikön talousarvion toteumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)					
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾	Vuoden 2021 valtuudet						Talousarvio-menot 2021	Määräraha-tarve 2022	Määräraha-tarve 2023	Määräraha-tarve 2024	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittavissa 2022 TA:ssa						
27.10.01 Puolustusvoimien toimintamenot	1 745 045	180 008	45 840	225 848	151 636	74 212	74 211	266 436	282 581	153 874	139 183	509 852	1 085 490
Aikaisempien vuosien valtuudet	1 745 045							251 300	185 593	130 509	130 120	502 768	948 990
Vuonna 2021 käytettävissä olleet valtuudet		180 008	45 840	225 848	151 636	74 212	74 211	15 136	96 988	23 365	9 063	7 084	136 500
27.10.18 Puolustusmateriaalihankinnat	4 237 349	889 892	170 295	1 060 187	434 504	625 683	625 683	305 475	790 800	361 965	338 462	303 131	1 794 358
Aikaisempien vuosien valtuudet	4 237 349							240 823	623 173	296 748	287 258	217 328	1 424 507
Vuonna 2021 käytettävissä olleet valtuudet		889 892	170 295	1 060 187	434 504	625 683	625 683	64 652	167 627	65 217	51 204	85 803	369 851
27.10.19 Monitoimihävittäjien hankinta 2021-	0	9 400 000	0	9 400 000	0	9 400 000	9 400 000	0	0	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet	0							0	0	0	0	0	0
Vuonna 2021 käytettävissä olleet valtuudet		9 400 000	0	9 400 000	0	9 400 000	9 400 000	0	0	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- talonrakennushankevaltuudet ⁵⁾	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vuonna n käytettävissä olleet valtuudet, josta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- talonrakennushankevaltuudet ⁵⁾		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	5 982 394	10 469 900	216 135	10 686 035	586 140	10 099 895	10 099 894	571 911	1 073 381	515 839	477 645	812 983	2 879 848
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	0							0	0	0	0	0	0
- korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾	0							0	0	0	0	0	0
- talonrakennushankevaltuudet ⁵⁾	0							0	0	0	0	0	0
Vuonna n käytettävissä olleet valtuudet, josta		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- talonrakennushankevaltuudet ⁵⁾		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

¹⁾ Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tehdyn tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euomääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakannan enimmäismääränä määritellyt korkotukivaltuudet ja muut vastaavat valtuudet eritellään lisäksi omilla riveillään.

²⁾ Myös pääluokan tai luvun päätösosassa myönnetty valtuudet sisällytetään taulukkoon. Tällöin luvun tai momentin numerotunnukseksi merkitään "00".

³⁾ Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuosina käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menoja tulevana varainhoitovuosina.

⁴⁾ Korkotukilainojen lainakannan enimmäismääränä tai valtionapuun oikeuttavien kustannusten enimmäismääränä tai muulla vastaavalla tavalla myönnettyjen valtuuksien määrä. Erittely esitetään vain, jos momentti (ja yhteensä) sisältää tällä tavoin määriteltyjä valtuuksia.

⁵⁾ Talousarviolain 10 §:n 2 momentissa säädetyn laajuus- tai kustannusarvion perusteella myönnetty valtuudet. Erittely esitetään vain, jos momentti (ja yhteensä) sisältää talonrakennushankevaltuuksia.

3. TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2021 - 31.12.2021		1.1.2020 - 31.12.2020	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	1 670 311,21		1 879 676,37	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	8 078 061,64		23 712 439,03	
Muut toiminnan tuotot	<u>17 670 432,50</u>	27 418 805,35	<u>14 937 763,07</u>	40 529 878,47
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	271 278 013,68		284 906 272,17	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-64 102 786,54		-6 499 355,67	
Henkilöstökulut	917 654 750,08		897 393 241,70	
Vuokrat	254 497 785,67		195 263 325,50	
Palvelujen ostot	705 648 280,36		787 177 153,63	
Muut kulut	401 552 648,72		653 349 525,00	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-20 011 493,68		-15 925 516,89	
Poistot	<u>69 876 468,68</u>	<u>-2 536 393 666,97</u>	<u>65 369 740,48</u>	<u>-2 861 034 385,92</u>
JÄÄMÄ I		-2 508 974 861,62		-2 820 504 507,45
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	32 482,98		-45 563,38	
Rahoituskulut	<u>-93 535,32</u>	-61 052,34	<u>-117 696,62</u>	-163 260,00
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	2 403 361,30		2 801 866,80	
Satunnaiset kulut	<u>-372 395,73</u>	2 030 965,57	<u>-950 654,47</u>	1 851 212,33
JÄÄMÄ II		-2 507 004 948,39		-2 818 816 555,12
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Muut siirtotalouden kulut ulko-	<u>0,00</u>	0,00	<u>4 172,16</u>	-4 172,16
maille				
JÄÄMÄ III		-2 507 004 948,39		-2 818 820 727,28
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	48 005 031,23		46 686 546,75	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-321 615 773,45</u>	<u>-273 610 742,22</u>	<u>-295 568 837,43</u>	<u>-248 882 290,68</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-2 780 615 690,61</u>		<u>-3 067 703 017,96</u>

4. TASE

	31.12.2021		31.12.2020	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Tutkimus- ja kehittämismenot	688 584,96		894 557,08	
Aineettomat oikeudet	9 273 783,17		9 572 450,74	
Muut pitkävaikutteiset menot	120 477,80		147 557,80	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>4 091 746,08</u>	14 174 592,01	<u>408 493,50</u>	11 023 059,12
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Rakennukset	1 215 360,23		1 345 355,37	
Rakennelmat	34 052 488,31		25 680 736,95	
Rakenteet	3 458 907,84		2 116 979,53	
Koneet ja laitteet	239 477 499,77		254 742 653,93	
Kalusteet	546 871,13		469 992,81	
Muut aineelliset hyödykkeet	234 553,45		234 553,45	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>26 807 293,16</u>	305 792 973,89	<u>30 165 782,68</u>	314 756 054,72
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	<u>27 700,00</u>	<u>27 700,00</u>	<u>27 700,00</u>	<u>27 700,00</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		319 995 265,90		325 806 813,84
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
Aineet ja tarvikkeet	<u>506 525 897,10</u>	506 525 897,10	<u>442 423 110,56</u>	442 423 110,56
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset	<u>475 679,18</u>	475 679,18	<u>444 877,03</u>	444 877,03
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	2 480 870,00		7 674 636,59	
Siirtosaamiset	1 307 426,69		1 922 851,62	
Muut lyhytaikaiset saamiset	1 086 301,69		987 713,58	
Ennakkomaksut	<u>289 076 729,47</u>	293 951 327,85	<u>300 856 567,60</u>	311 441 769,39
RAHOITUSOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT LYHYTAIKAISET SIOITUKSET				
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit			586 830,90	
Kirjanpitoyksikön menotilit	421 710,90		-1 985,81	
Muut pankkitilit	-1 730,64	<u>1 491 103,72</u>	<u>633 831,88</u>	<u>1 218 676,97</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		802 444 007,85		755 528 433,95
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>1 122 439 273,75</u>		<u>1 081 335 247,79</u>
	31.12.2021		31.12.2020	

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

VALTION PÄÄOMA

Valtion pääoma 1.1.1998	81 387 757,35		81 387 757,35	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	661 787 765,71		831 989 947,32	
Pääoman siirrot	2 816 180 682,62		2 897 500 836,35	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	-2 780 615 690,61	778 740 515,07	-3 067 703 017,96	743 175 523,06

VIERAS PÄÄOMA

LYHYTAIKAINEN

Saadut ennakot	264 496,21		284 653,43	
Ostovelat	156 299 703,39		154 905 381,73	
Kirjanpitoyksikköjen väliset tilitykset	19 142 711,62		19 747 196,20	
Edelleen tilittettävät erät	17 062 220,21		17 698 173,46	
Siirtovelat	149 670 313,47		143 169 222,54	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>1 259 313,78</u>	<u>343 698 758,68</u>	<u>2 355 097,37</u>	<u>338 159 724,73</u>

VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ

343 698 758,68

338 159 724,73

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

1 122 439 273,751 081 335 247,79

5. LIITETIEDOT

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen

Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikölle vuoden 2021 talousarviossa osoitettu momentin 24.10.20 "Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot" budjetoitiin arviomäärärahana. Vuoden 2020 talousarviossa kyseinen määräraha budjetoitiin siirtomäärärahana.

Valtioneuvoston kanslia osoitti päätöksellään 3.12.2021 Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikön käytettäväksi vuoden 2021 momentin 23.01.03. "Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (siirtomääräraha 2 v)" määrärahaa 79 189,56 euroa.

Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikölle osoitettiin valtiovarainministeriön päätöksellä 17.9.2021 vuoden 2019 talousarvion momentin 28.99.96 "Ennakoimattomat menot (siirtomääräraha 3 v)" määrärahaa 792 000,00 euroa liittyen valtioneuvoston tekemien päätösten mukaisesti ennakoimattomiin menoihin, joita aiheutuu Suomen Kabinettin edustuston asemamaasta palkatun ja muiden ryhmien edustajien ottamisesta Suomeen ulkomaalaislain 93 §:n mukaisella humanitaarisella perusteella sikäli, kuin menojen maksamiseen ei ole käytettävissä muuta määrärahaa. Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikkö palautti käyttämättömän osuuden 528 615,23 euroa määrärahasta sen osoittajalle lopullisen määrärahatarpeen ollessa 263 384,77 euroa.

Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi

Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikössä on käytäntönä, että valuuttamääräiset liiketapahtumat merkitään kirjanpitoon Suomen rahaksi muutettuina pääsääntöisesti tapahtumapäivän mukaiseen kurssiin. Jos kurssissa on tapahtunut muutos tapahtumapäivän ja maksupäivän välisenä aikana, realisoitunut kurssiero käsitellään maksun yhteydessä menon tai tulon oikaisueränä maksuun perustuen.

Alla olevassa taulukossa on esitetty ostovelkojen osalta erot, jotka syntyvät edellä mainitun käytännön ja sen välillä, jos arvostuksessa käytettäisiin vuoden viimeisen päivän mukaista kurssia.

Summa tapahtuma- valuuttana		Summa yritys- valuuttana ⁽¹⁾		Kurssi 31.12.2021	Arvostusero ^(2, 3)	
-2.490,00	CHF	-2.397,22	EUR	1,03310	-13,00	EUR
-369.230,22	GBP	-433.464,65	EUR	0,84028	-5.948,67	EUR
-574.178,00	NOK	-56.369,48	EUR	9,98880	-1.112,70	EUR
-3.033.456,07	SEK	-300.289,49	EUR	10,25030	4.351,23	EUR
-11.374.787,78	USD	-10.141.741,81	EUR	1,13260	98.665,89	EUR
Yhteensä					95.942,75	EUR
¹⁾ Arvostus tapahtumapäivän mukaiseen kurssiin ²⁾ Tapahtumapäivän ja vuoden viimeisen päivän kurssien mukaisten arvostusten välinen erotus ³⁾ Negatiivinen etumerkki tarkoittaa sitä, että velan määrä tilinpäätöksessä tulisi olla yritysvaluuttana suu- rempi.						

Tilinpäätöksessä ei ole avoinna muita kuin Suomen rahan määräisiä myyntisaatavia.

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujaan sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen

Vaihto-omaisuuden arvostamisessa noudatettiin edelleen erillistä arvostussuunnitelmaa, jonka asianmukaisuus vuoden 2021 tilinpäätöstilanteessa tarkistettiin. Tarkistuksen perusteella vahvistettiin 11.1.2022 päivitetty arvostussuunnitelma käytettäväksi vuoden 2021 tilinpäätöksestä lukien. Vaihto-omaisuuden arvon määrittelyssä on huomioitu Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikön materiaalikirjanpidossa oleva vaihto-omaisuus.

Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvoiton tietojen kanssa

Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikkö teki edellisenä varainhoitovuonna Millog Oy:ltä laskutetuista pääomavuokrien tasokorotuksista noin 1,7 miljoonan euron suuruiset hyvityslaskut perustuen Pääesikunnan logistiikkaosaston päätökseen. Hyvityslaskut kohdistuivat toiminnan tuottoihin kuuluviin vuokriin ja käyttökorvauksiin.

Valtiokonttorin tilimääräysten (VK/49990/00.00.01.06.00/2020 – 30.11.2020, VK/95982/00.00.00.01/2021 - 21.9.2021) perusteella vuoden 2021 tilipuitteista poistettiin liikekirjanpidon tili 400709 "Lämmityksen, sähkön ja veden osto kustannuspaikalle" ja perustettiin seuraavat liikekirjanpidon tilit:

- 400701 Lämmityksen osto kustannuspaikalle
- 400702 Sähkön osto kustannuspaikalle
- 400703 Veden osto kustannuspaikalle
- 400704 Jäähdytyksen osto kustannuspaikalle
- 41028 Valtiokonttorilta saadut tapaturmakorvaukset

sekä tarkennettiin liikekirjanpidon tilien 26290, 26298, 3878, 3971, 4007, 4102, 4301, 4342 ja 43428 sisältökuvauksia.

Vuoden 2021 tilipuitteiden liikekirjanpidon tileihin tehtiin muutokset aiheutuen Puolustushallinnon rakennuslaitoksen kirjanpitoyksikön lakkauttamisesta 31.12.2020 ja Senaatti-kiinteistöjen tytärliikelaitoksen Puolustuskiinteistöjen perustamisesta 1.1.2021 lukien. Muutoksista aiheutuen perustettiin seuraavat liikekirjanpidon tilit:

- 43401 Siivouspalvelut Puolustuskiinteistöltä

43421 Ympäristönhoito- ja ylläpitopalvelut Puolustuskiinteistöltä
420234 Toimitilavuokrat Puolustuskiinteistöt
43011 Kiinteistönhoito- ja huoltopalvelut Puolustuskiinteistöt

Muutoksiin liittyen muutettiin liikekirjanpidon tilien 43402 "Siivouspalvelut" ja 43422 "Ympäristönhoito- ja ylläpitopalvelut" nimet seuraaviksi:

43402 Muut siivouspalvelut
43422 Muut ympäristönhoito- ja ylläpitopalvelut

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 2: Nettotutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2021	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
12.27.20. Tulot irtaimen omaisuuden myynnistä ja rojaltimaksuista (nettob)					
Bruttotulot	5 776 109,71	2 860 000	5 875 481,02	3 015 481,02	205 %
Bruttomenot	5 758 109,71	2 842 000	5 857 481,02	3 015 481,02	206 %
Nettotulot	18 000,00	18 000	18 000,00	0,00	100 %

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2021 määrärahojen		Tilinpäätös 2021	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2021	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2021	Käyttö vuonna 2021 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
27.10.01. Puolustusvoimien toimintamenot (nettob) (smr 2v)										
Bruttomenot	2 004 571 954,20	1 995 451 000	1 745 254 992,41		1 978 015 138,15				1 968 541 934,90	
Bruttotulot	32 347 620,20	35 381 000	17 945 138,15		17 945 138,15				17 945 138,15	
Nettomenot	1 972 224 334,00 	1 960 070 000	1 727 309 854,26	232 760 145,74	1 960 070 000,00	0,00	229 725 942,49	2 189 795 942,49	1 950 596 796,75	232 760 145,74
27.10.19. Monitoimihävittäjien hankinta (nettob) (smr 5v)										
Bruttomenot		1 477 400 000	7 044 003,88		1 477 400 000,00				10 856 063,82	
Bruttotulot		0	0,00		0,00				0,00	
Nettomenot		1 477 400 000,00	7 044 003,88	1 470 355 996,12	1 477 400 000,00	0,00	3 812 059,94	1 481 212 059,94	10 856 063,82	1 470 355 996,12
27.30.95. Kurssivaihtelut (nettob) (A)										
Bruttomenot	0,00	0	0,00		0,00					
Bruttotulot	-453,15	0	12 218,31		12 218,31					
Nettomenot	-453,15	20 000	12 218,31		12 218,31	7 781,69				
33.20.52. Valiönosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (nettob) (A)										
Bruttomenot	81 893,97	0	77 922,20		77 922,20					
Bruttotulot	0,00	0	0,00		0,00					
Nettomenot	81 893,97	77 922	77 922,20		77 922,20	0,00				

Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Puolustusvoimilla ei ole esitettävää liitteellä 3

Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi		Peruutettu	
		Tilijaottelu	Yhteensä
27. Puolustusministeriön hallinnonala			6 439 000,00
Vuosi 2020			6 439 000,00
27.10.01.6.42	Vuoden 2018 toimintamenojen tilausvaltuus (KPY)	2 739 000,00	
27.10.01.6.43	Vuoden 2019 toimintamenojen tilausvaltuus (KPY)	3 700 000,00	
Pääluokat yhteensä			
Vuosi 2020			6 439 000,00

**Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 5:
Henkilöstökulujen erittely**

	2021	2020
Henkilöstökulut	780 636 171,83	763 784 272,92
Palkat ja palkkiot	777 605 633,21	759 492 376,45
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	3 030 538,62	4 291 896,47
Henkilösivukulut	137 018 578,25	133 608 968,78
Eläkekulut	119 814 642,01	117 709 132,18
Muut henkilösivukulut	17 203 936,24	15 899 836,60
Yhteensä	917 654 750,08	897 393 241,70
Johdon palkat ja palkkiot, josta	5 571 414,08	5 611 785,20
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	6 700,00	6 972,69
Johto	6 700,00	6 972,69
Muu henkilöstö	0,00	0,00

Palkat ja palkkiot sisältävät palkkioita euroa 1.815.002,62 (1.544.180,00 euroa). Lisäksi palkat ja palkkiot sisältävät reserviläisille maksettuja palkkoja 7.043.935,87 euroa (5.298.815,84 euroa), asevelvollisille maksettuja päivärahoja euroa 39.397.049,70 (39.258.979,45 euroa) sekä kriisinhallintahenkilöstölle maksettuja päivärahoja euroa 8.086.614,40 (10.415.810,70 euroa).

Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Käyttöomaisuus- luokka	Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto % ¹⁾	Jäännösarvo € tai %
11. Aineettomat hyödykkeet					
110000	Perustamis- ja järjestelymenot	Tasapoisto	5	20	0
111900	Tutkimus- ja kehittämismenot	Tasapoisto	5	20	0
112000	Ostetut valmisohjelmistot ja tietojärjestelmät	Tasapoisto	5	20	0
112100	Patenttioikeudet	Tasapoisto	10	10	0
112200	Tekijänoikeudet	Tasapoisto	10	10	0
112300	Liittymismaksut	Tasapoisto	10	10	0
112900	Muut aineettomat oikeudet	Tasapoisto	10	10	0
114000	Itsevalmistetut ja teetetut tietojärjestelmät	Tasapoisto	5	20	0
114900	Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	5	20	0
	Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat	Ei poistoaikaa			
12. Aineelliset hyödykkeet					
112100	Toimistorakennukset	Tasapoisto	20	5	0
122300	Varistorakennukset	Tasapoisto	20	5	0
122900	Muut rakennukset	Tasapoisto	20	5	0
123000	Rakennelmat	Tasapoisto	10	10	0
124000	Tierakenteet	Tasapoisto	10	10	0
124400	Muut vesirakenteet	Tasapoisto	10	10	0
124900	Muut rakenteet	Tasapoisto	10	10	0
125000	Autot ja muut maajulketusvälineet	Tasapoisto	5	20	0
Laivat ja muut vesikuljetusvälineet					
125100	Alukset ja raskaat vesikuljetusvälineet	Tasapoisto	15	6,7	0
125110	Pienveneet ja kevyet vesikuljetusvälineet	Tasapoisto	5	20	0
125200	Lentokoneet ja muut ilmakuljetusvälineet	Tasapoisto	20	5	0
125300	Raskaat työkoneet (käyttöaika yli 10 vuotta)	Tasapoisto	15	6,7	0
125400	Kevyet työkoneet (käyttöaika alle 10 vuotta)	Tasapoisto	10	10	0
ICT-laitteet ja niiden oheislaitteet					
125510	Työasemat	Tasapoisto	3	33,3	0
125520	Palvelinkoneet	Tasapoisto	3	33,3	0
125530	Tulostimet ja monitoimilaitteet	Tasapoisto	3	33,3	0
125590	Muut tietoteknikka-alan laitteet	Tasapoisto	3	33,3	0
125600	Toimistokoneet ja -laitteet	Tasapoisto	5	20	0
125700	Puhelinkeskkukset ja muut viestintälaitteet	Tasapoisto	5	20	0
125800	Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	Tasapoisto	5	20	0
125900	Laboratoriolaitteet ja -kalusteet	Tasapoisto	10	10	0

Muut tutkimuslaitteet					
126000	Muut tutkimuslaitteet	Tasapoisto	10	10	0
126010	Mittalaitteet	Tasapoisto	5	20	0

Muut koneet ja laitteet					
126910	Simulaattorit	Tasapoisto	20	5	0
126920	Lennonvarmistuslaitteet	Tasapoisto	15	6,7	0
126930	Muut koneet ja laitteet (Käyttöaika yli 5 vuotta)	Tasapoisto	10	10	0
126940	Muut koneet ja laitteet (Käyttöaika alle 5 vuotta)	Tasapoisto	5	20	0
127000	Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	Tasapoisto	10	10	0
127900	Muut kalusteet	Tasapoisto	10	10	0
128000	Taide-esineet	Ei poistoaikaa			
128900	Muut aineelliset hyödykkeet	Tasapoisto	10	10	0
	Keskeneräiset aineelliset käyttöomaisuushankinnat	Ei poistoaikaa			

13. Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

130100	Osakkeet	Ei poistoaikaa
130300	Osuudet	Ei poistoaikaa

¹⁾ Jos kyseessä on substanssipoisto, sarakkeeseen merkitään - .

Lisätiedot:

Hankinnasta aiheutuva meno kirjataan hankintatilikauden kuluksi, mikäli kyseessä on lyhytvaikutteinen hankinta. Mikäli kyseessä on pitkävaikutteinen tuotannontekijä, niin sen hankintameno on valtion talousarviosta annetun asetuksen 66 g §:n mukaan aktivoitava luonteensa mukaisesti. Poistomenettelyssä noudatetaan Puolustusvoimattilivirastossa seuraavia sääntöjä

1. Poistomenettelyn alarajana on yhden vuoden taloudellinen pitoaika. Tätä lyhyempivaikutteisemmat tuotannontekijät kirjataan kokonaisuudessaan hankintatilikauden kuluksi.

2. Poistomenettelyn alarajana on 10.000 euron arvonnlisäveroton hankintameno. Tätä alhaisemmat tuotannontekijöiden hankintamenot kirjataan kokonaisuudessaan hankintatilikauden kuluksi.

Taide-esineiden osalta noudatetaan 10.000 euron aktivointirajaa. Tätä alhaisemmat taide-esineiden hankintamenot kirjataan kokonaisuudessa hankintatilikauden kuluksi. Osakkeiden ja osuuksien osalta ei noudateta 10.000 euron aktivointirajaa, vaan kaikki osakkeet ja osuudet aktivoidaan taseeseen riippumatta niiden hankintamenoista.

Käyttöomaisuuden perusparannusmenoina käsitellään sellaiset menot, jotka lisäävät olennaisesti hyödykkeen tuotantokykyä. Tällaiset perusparannusmenot merkitään käyttöomaisuuden alkuperäisen hankintamenon lisäykseksi. Sellaiset perusparannusmenot, joilla ei lisätä käyttöomaisuuden tuotantokykyä kirjataan korjaus- ja kunnossapitomenoina suoraan hankintatilikauden kuluksi.

Käyttöomaisuuskohde pidetään käyttöomaisuuskirjanpidossa niin kauan kuin sen vaikutusaika jatkuu, vaikka sen koko hankintameno olisi jo kirjattu poistoina kuluksi.

Omaisuuuden ilmaisluovutuksen tai tuhoutumisen yhteydessä mahdollinen jäljellä oleva menojäännös poistetaan kokonaan. Myynnin yhteydessä tehdään viimeinen poisto omaisuuden viimeiseltä käyttökuukaudelta, jonka jälkeen jäljelle jäävä menojäännös kirjataan myyntivoittojen tai tappioiden tilin oikaisuksi.

"Ei poistoaikaa" tarkoittaa, ettei ao. omaisuusryhmän hyödykkeistä tehdä poistoja.

Poikkeukset Puolustusvoimat-kirjanpitoyksikön poistosuunnitelmaan:

Poistosuunnitelman mukaisista poistoaajoista voidaan erikoisesineiden tai erityisissä käyttötarkoituksissa olevien esineiden osalta myöntää hallintoyksikön esityksen perusteella poikkeuksia Pääesikunnan suunnitteluosaston talousjohtajan päätöksellä. Esitykset poistosuunnitelmasta poikkeamisesta on tehtävä Pääesikunnan suunnitteluosaston taloussektorille.

Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Aineettomat hyödykkeet					Yhteensä
	110. Perustamis- ja järjestyksen menot	111. Tutkimus- ja kehittämismenot	112. Aineettomat oikeudet	114. Muut pitkävaikutteiset menot	119. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2021	0,00	2 037 365,92	67 256 222,60	8 184 144,85	408 493,50	77 886 226,87
Lisäykset	0,00	165 275,00	4 143 004,28	0,00	3 695 832,58	8 004 111,86
Vähennykset	0,00	0,00	112 400,00	0,00	12 580,00	124 980,00
Hankintameno 31.12.2021	0,00	2 202 640,92	71 286 826,88	8 184 144,85	4 091 746,08	85 765 358,73
Kertyneet poistot 1.1.2021	0,00	1 142 808,84	57 683 771,86	8 036 587,05	0,00	66 863 167,75
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	112 400,00	0,00	0,00	112 400,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	371 247,12	4 441 671,85	27 080,00	0,00	4 839 998,97
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2021	0,00	1 514 055,96	62 013 043,71	8 063 667,05	0,00	71 590 766,72
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2021	0,00	688 584,96	9 273 783,17	120 477,80	4 091 746,08	14 174 592,01

	Aineelliset hyödykkeet				Yhteensä
	122. - 124. Rakennukset, rakennelmat ja rakenteet	125. - 127 Koneet ja laitteet sekä kalusteet	128. Muut aineelliset hyödykkeet	129.Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2021	71 445 194,91	880 078 973,71	467 909,42	30 165 782,68	982 157 860,72
Lisäykset	14 533 485,20	44 903 939,88	0,00	11 778 446,46	71 215 871,54
Vähennykset	582 780,84	9 736 893,54	14 920,00	15 136 935,98	25 471 530,36
Hankintameno 31.12.2021	85 395 899,27	915 246 020,05	452 989,42	26 807 293,16	1 027 902 201,90
Kertyneet poistot 1.1.2021	42 302 123,06	624 866 326,97	233 355,97	0,00	667 401 806,00
Vähennysten kertyneet poistot	582 780,84	9 731 346,86	14 920,00	0,00	10 329 047,70
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	4 906 341,05	59 957 858,64		0,00	64 864 199,69
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	43 459,62	128 810,40		0,00	172 270,02
Tilikauden arvonalennukset		0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2021	46 669 142,89	675 221 649,15	218 435,97	0,00	722 109 228,01
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2021	38 726 756,38	240 024 370,90	234 553,45	26 807 293,16	305 792 973,89

	Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	Yhteensä
	130. Käyttöomaisuus- arvopaperit	
Hankintameno 1.1.2021	27 700,00	27 700,00
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2021	27 700,00	27 700,00
Kertyneet poistot 1.1.2021	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00

Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2021	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2021	27 700,00	27 700,00

Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2021	2020	Muutos 2021-2020
Korot euromääräisistä saamisista	60 749,43	19 103,06	41 646,37
Korot valuuttamääräisistä saamisista	47,03	22,13	24,90
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	-32 577,20	-64 688,57	32 111,37
Osingot	4 269,20	0,00	4 269,20
Muut rahoitustuotot	-5,48	0,00	-5,48
Rahoitustuotot yhteensä	32 482,98	-45 563,38	78 046,36
Rahoituskulut	2021	2020	Muutos
Korot euromääräisistä veloista	92 459,72	117 689,93	-25 230,21
Korot valuuttamääräisistä veloista	0,00	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	1 075,60	6,69	1 068,91
Rahoituskulut yhteensä	93 535,32	117 696,62	-24 161,30
Netto	-61 052,34	-163 260,00	102 207,66

**Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 9:
Talousarvionaloudesta annetut lainat**

Puolustusvoimilla ei ole esitettävää liitteellä 9.

**Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 10:
Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset**

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

31.12.2021							31.12.2020	
	Kap- pale määrä	Mark- kina- arvo	Kirjanpito- arvo	Omistus- osuus %	Myyntioikeuk- sien alaraja %	Saadut osingot	Mark- kina- arvo	Kirjanpito- arvo
Julkisesti noteeraa- mattomat osakkeet ja osuudet			27 700,00			4 269,20		27 700,00
Istekki Oy	20		27 700,00			4 269,20		

Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Puolustusvoimilla ei ole esitettävää liitteellä 11.

Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Voimassa olevat takaukset ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

Puolustusvoimilla ei ole esitettäviä takauksia.

Voimassa olevat takuut ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

Puolustusvoimilla ei ole esitettäviä takuita.

Voimassa olevat takaukset ja takuut valuutoittain

Puolustusvoimilla ei ole esitettäviä takauksia ja takuita valuutoittain.

Muut monivuotiset vastuut

**Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan
Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset**

€	Talousarvio- menot 2021	Määräraha- tarve 2022	Määräraha- tarve 2023	Määräraha- tarve 2024	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	446 980 175	464 744 193	455 969 536	451 003 837	68 515 554	1 440 233 120

**Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten
kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset**

€	Talousarvio- menot 2021	Määräraha- tarve 2022	Määräraha- tarve 2023	Määräraha- tarve 2024	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Kruunuasunnot PVSOP 172/2016 (mom. 24.10.20)	215 425	200 000	200 000	200 000	200 000	800 000
Leijona Catering (177641) PVSOP 558/2017 (mom. 24.10.20)	600 204	660 000	660 000	660 000	660 000	2 640 000
Strategic Airlift Capability (SAC) -sopimuk- sen hallinto- ja käyttökustannukset (mom. 27.30.20)	2 514 984	2 900 000	2 950 000	3 000 000	0	8 850 000
Muut sopimukset ja sitoumukset yh- teensä	3 330 613	3 760 000	3 810 000	3 860 000	860 000	12 290 000
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	450 310 788	468 504 193	459 779 536	454 863 837	69 375 554	1 452 523 120

Lisäksi Puolustusvoimilla on ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukaisia vastuuta yhteensä suuruudeltaan 193 080 euroa eriteltynä liitteessä 17.

**Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 13:
Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat**

Puolustusvoimilla ei ole esitettävää liitteellä 13.

Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Nimi	Taseen loppusumma tai varojen määrä	
Säätiöt		
Kauppaneuvos Werner Hacklinin säätiö upseerikoulutuksen edistämiseksi	2 437 533,66	Säätiön tarkoituksena on edistää kyvykkäiden Suomen upseeriden mahdollisuuksia tehdä ja seurata sotatieteellistä tutkimusta.
Maanpuolustuksen aloitesäätiö	781 966,50	Säätiön tarkoituksena on edistää Suomen puolustusvoimissa toimivien ihmisten aloitteellisuutta, innovatiivisuutta ja luovuutta sekä tehtävissään että yleisten sotatieteiden, erityisesti sotatekniikan, johtamiskulttuurin, hallinnon, pedagogiikan ja sotilassosiologian aloilla.
Puolustusvoimien Tukisäätiö	11 073 049,90	Säätiön tarkoituksena on tukea maanpuolustustyötä ja maanpuolustustahtoa kohottavaa toimintaa sekä tehdä puolustusvoimat tunnetuksi yhteiskunnassamme.
Tykistökoulun tukisäätiö	208 980,96	Tukea maanpuolustustyötä ja sen piirissä erityisesti Tykistökoulussa tapahtuvaa tykistöllisiä tietoja ja taitoja edistävää opiskelua sekä opetus-, tutkimus- ja kehittämistyötä ja julkaisu-toimintaa sekä aselajien printteiden säilyttämistä ja vaalimista.
Ilmavoimien henkilöstön avustussäätiö	591 026,10	Säätiön tarkoituksena on tukea palveluksessa olevien henkilöiden omaisia kuolemantapauksen yhteydessä.
Ilmavoimien Tuki-säätiö	2 272 657,78	Säätiön tarkoituksena on edistää maanpuolustustyötä ja erityisesti maamme ilmapuolustusta avustamalla taloudellisesti Ilmavoimien teknillistä ja taktillista kehitystä tarkoittavia pyrkimyksiä ilmailutietouden-, -taidon ja -pätevyyden kohottamiseksi sekä tukemalla maanpuolustuksen kehittämiseen tähtäävää tieteellistä työtä, paitsi Ilmavoimien ja sen reservin piirissä, myös ilmapuolustuksen hyväksi muutoin toimivien henkilöiden keskuudessa.
Yhdistykset		
Maasotakoulun Tuki ry.	20 476,33	Yhdistyksen tarkoituksena on Maasotakoulun tukeminen.
Rahastot		
Viestikoulun Stipendirahasto	3 080,06	Stipendirahaston tarkoituksena on jakaa stipendejä ja palkkoita kurssien oppilaille.
Panssarikoulun tukitili	0,00	Rahaston tarkoituksena on Panssarikoulun tukeminen.

Taseen loppusummina on esitetty kaksi viimeisintä vahvistettua tilinpäätöstä.

Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Puolustusvoimilla ei ole esitettävää liitteellä 15.

Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettikauma ja duraatio

Puolustusvoimilla ei ole esitettävää liitteellä 16.

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Valtiokonttorin kilpailutukseen perustuen Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikkö siirtyi käyttämään 1.3.2021 lukien uutta laskujenvälitys- ja digitointipalvelua. Vuodenvaihteessa todettiin digitointipalvelussa palvelutasoalenema, jossa digitointiin toimitettujen arviolta 200 laskun välitys viivästyi enimmillään kymmenen päivää aiheuttaen haasteita kohdistaa nämä laskut oikean vuoden kirjanpitoon vuoden 2021 tilinpäätöksessä.

Valtiokonttorin ohjaukseen perustuen Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikön omistama elinkaaren lopussa oleva Opus Capita -maksuliikejärjestelmä (pankkiyhteysohjelmisto) korvattiin vuoden 2021 marraskuusta alkaen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen (Palkeet) omistamalla maksuliikejärjestelmällä.

Tilinpäätöslaskelmien liitteen 12 ”Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut” alaviitteessä mainitut vastuut perustuvat kahteen Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikön vuonna 2021 Danske Bank A/S, Suomen sivuliikkeeltä ottamaan seuraavaan pankkitakaukseen:

- 179 280 euron suuruinen pankkitakaus toimii Haapajärvellä sijaitsevan Oravavuorten kaatopaikan sulkemista koskevan Pohjois-Suomen aluehallintoviraston antaman lupapäätöksen (Nro 19/2021, PSAVI/3429/2020 - 3.2.2021) mukaisena vakuutena. Lupapäätöksessä edellytettiin ympäristönsuojelulakiin perustuvan vakuuden asettamista Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle luvan hakijana olevalta Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen esikunnalta.

- 13 800 euron suuruinen pankkitakaus toimii maa-ainesten ottamista Sodankylän kunnan Kyläjärven eteläpuolen maa-ainesalueelta koskevan Sodankylän kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lupapäätöksen (D/652/11.01.01.02/2019 - 2.4.2020) mukaisena vakuutena. Lupapäätöksessä edellytettiin maa-aineslakiin perustuvan vakuuden asettamista lupaviranomaisena toimivalle Sodankylän kunnalle luvan hakijana olevalta Jääkäriprikaatilta.

6. ALLEKIRJOITUS

Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikön tilinpäätös on hyväksytty.

Helsingissä 24. helmikuuta 2022

Puolustusvoimain komentaja
Kenraali



Timo Kivinen

Pääesikunnan päällikkö
Kenraaliluutnantti



Eero Pyötsiä

Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen tilintarkastuksesta vastaa Valtiontalouden tarkastusvirasto, joka antaa tarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen.